יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

פּייער פאלקסבלאט

№ 262	Łódź, Sroda, 15 listopada 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, מיטוואך, כ״ו מרחשון תרצ״ד	№ 262

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פּעטריקאווער 21, טעל. 224-71

סאנקציעס געגען דייטשלאנד

פאדערט אנצונעמען דעפּ. וועדזשוואוד

בעת דער ענטוואפענונגס-דעבאטע אין ענגלישען פּארלאמענט

לאנדאן, 14 (ספּ. טעל.).

די פאָרזעצונג פון דער נעכטיגער דעבאַטע אין פּאַרלאַמענט איבער דער ענטוואָפענונגס-פראַגע האָט באוויזען, אַז אַ גאַנצע רייהע דעפּוטאַטען נעהמען אָן אַ שטאַרקע אַנטי-דייטשע שטעלונג און פאָדערן אַן ענערגישע אַקציע פון ענגלאַנד געגען די, וועלכע שטעלען אין ספק דעם פרידען.

קאָלאָנעל וועדזשוואוד האָט פעסטגעשטעלט, אַז די דייטשען פאַרגרעסערן ספּעציעל זייערע בלומרשטע עוולות, כדי צו קענען האָבן שטענדיגע פּרעטענזיעס אַזוי אַרום, אויך הויבען דעם נאַציאָנאַלען שטאָלץ פון דייטשלאַנד. דייטשלאַנד שטרעבט ענטשידען זיך צו באוואָפנען. צוליב דעם — האָט וועדזשוואוד ווייטער געזאָגט — אויב ס'העלפען נישט קיין עצות, מוזען העלפען דראָהונגען. אין איצטיגען מאָמענט פעהלט דייטשלאַנד נאָר געלד, אַז זיי זאָלען זיך שטאַרק באוואָפענען. היינט שטרעקט דייטשלאַנד אויס די האַנד נאָכ'ן סאַאַר-געביט, מאָרגען נאָך דאַנציג און אי־בערמאָרגען נאָך פּאָמערן, נאָך עסטרייך א.אַ.וו.

דעם הײַנטיגען גייסט פון דייטשלאַנד מוז מען אונשעדליך מאַכען, כל זמן ס'איז נאָך צייט. די ענגלישע רעגירונג מוז בפירוש ערקלערען, צי זי וועט בכלל ערלויבען דייטשלאַנד אויף צו ענ־דערען די טעריטאָריאַלע בעשטימונגען פון די טראַקטאַטען, אויב סאַנקציעס קענען אָפּהיטען די וועלט פון אַ גרויסער שלעכטס — פון מלחמה — דאַרף מען נישט מורא האָבען זיי אָנצווענדען.

דער קאָנסערוואַטיווער דעפּוטאַט גען. ספּירס האָט בעטאָנט, אַז די פראַגע פון שלום שטיצט זיך אויף דעם אין וואָס פאַר אַ מאַס ענגלאַנד און אַמע־ריקע וועלען זיין גרייט אונטערצושטיצען פראַנקרייך אין אַ נויט-פאַל. די ענטוואָפענונג פון אַנדערע לענ־דער איז אָפּהענגיג אויסשליסליך פון דער שטעלונג פון גרויס-בריטאַניען.

אויב ענגלאַנד וועט נישט קלאָר בעשטימען איהר פּאָליטיק, וועט אויסקומען, אַז יוען דייטשלאַנד וועט זיך בעוואָפענען, וועט פראַנקרייך, פּוילען און די קליינע קאַליציע זיך מוזען נאָך מעהר בע־וואָפענען, כדי צו דערהאַלטען זייער איצטיגע אי־בערמאַכט איבער דייטשלאַנד.

דער דעפּוטאַט פון דער לייבאָר-פּאַרטיי קוק איז אויך שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען דייטשלאַנד נאָרזואַרפענדיג, אַז ענגלאַנד האָט צוליב איהר אונ־טעטיגקייט געבראַכט צום איצטיגען קריזיס.

אין נאָמען פון דער אָפּאָזיציע האָט די דע־באַטע פערענדיגט קרופּס, אונטערהאַלטענדיג זיינע פאָרוואורפען, אַז די ענגלישע רעגירונג האָט גאָר נישט געטון, כדי צו שטאַרקען די ענטוואָפענונגס-שאַנסען. די ענגלישע רעגירונג האָט פערמאַכליגט וועט פיל טייערע צייט.

נאָך דער דעבאַטע האָט גענומען אַ וואָרט דער אויסערן-מיניסטער סיימאָן, וועלכער האָט פער־זיכערט, אַז די ענגלישע רעגירונג שטרעבט צו שלי־סען אַ קאָנווענץ, אָבער זי גיט זיך אָפּ אַ רעכנונג דערפון, אַז פּאָליטיק איז די קונסט פון דערגריי־כען דאָס, וואָס איז מעגליך.

לאנדאן, 14 (ספּ. טעל.).

אין רעזאָלוציע פון דער היינטיגער דעבאַ־טע איבער דער ענטוואָפענונגס-פּאָליטיק, האָט דער פּאַרלאַמענט מיט 409 שטימען געגען 54 אָפּגעוואָר־פען דעם פאָרשלאַג פון דער לייבאָר-פּאַרטיי געגען דער ענטוואָפענונגס-פּאָליטיק פון דער ענגלישער רעגירונג. די ליבעראַלע גרופּע פון סאַמועל האָט זיך אָפּגעהאַלטען פון שטימען.

אנטי-דייטשע רעדעס

אין פראנצויזישען פּארלאמענט

פּאַריז, 14 (ספּ. טעל.).

אויף דער היינטיגער זיצונג פון פראַנצויזי־שען פּאַרלאַמענט איז שטאַרק אָנגעריפען געוואָרען דורך פערשידענע דעפּוטאַטען די דייטשע אויסערן-פּאָליטיק.

געענטפערט האָט פּאָל באָנקור, וועלכער האָט געזאָגט, אַז דער דייטשער פּלעביסציט האָט מיט גאָרנישט געענדערט די שטעלונג פון פראַנקרייך אין דער אויסערן-פּאָליטיק.

ערב א רעגירונגס-קריזיס אין פראנקרייך

פּאַריז, 14 (ספּ. טעל.).

דער פּרעמיער סאַראָ האָט נעכטען אָפּגע־האַלטען אַ רייהע קאָנפערענצען מיט די מיטגלי־דער פון קאַבינעט. אין גוט אינפאָרמירטע קרייזען גיהען אַרום קלאַנגען וועגען גרויסע מיינונגס-פערשידענהייטען צווישען די מיטגלידער פון קאַ־בינעט. די דאָזיגע מיינונגס-פערשידענהייטען קענען ברענגען צו אַ רעגירונגס-קריזיס. דאָס אָפּלעגען די זיצונג פון מיניסטעריום־ראַט איז געקומען צו־ליב דעם, ווייל מ'האָט געוואָלט ברענגען צו אַ הסכם די מיינונגען פון די קאַבינעט-מיטגלידער.

דעם חשוב'ן וועד-פּרעזעס פון דער קאָנפעקציאָנערען-סעקציע
ה' ישראל לייב ווילנטרויב
צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכען פאָטער
חיים דוד נ"ע
דריקט אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל
סעקציע פון קאָנפעקציאָנערען ביים צענטר.
סוחרים און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד
אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע פּעטריקאָווער 10.

גרעסטער אויסוואהל ביי
Szczęśliwy
— פון —
מענער-רעשטען
אויף אנצינגער און פּאַלטענס, בילעצער, טאָמאַשאָווער א. א. פון די בעסטע קוואַליטעטען מאָדערנסטע מוסטערן, צו די ביליגסטע פּרייזען.
יעדער קויפער בעקומט ראַבאַט.
קומט און איבערצייגט אייך!
5 נאָוואָמיעסקא 5
ביי R. Szczęśliwy
פּראַנט 2-טער שטאָק
געדענקט דעם אדרעס.
געדענקט נאָר 2. שטאָק

שייטלען
מיט פּאַריזער שריפטן און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אָנדולאַציע און מאַניקור
ביי קערש, סקווערא 15

שלאַפעריי-אַרבייטען.
ה' אויך אויטאָגענישע שווייסונגען, מעטאַל-בעאַרבעטונגען, מאַשינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13

וויכטיג פאר דער לאָדזער בעפעלקערונג
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז ס'איז ערעפענט געוואָרען דאָס
אמבולאטאריום
ביים פערייז "עזרת עניים"
נאַדלודקאַ 8, טעל. 153-99
וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן אָרט פון 9 פריה ביז 7 אָוו. שיקט אַרויס דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אַהיים
ווי אויך דענטיסטישע הילף
זעשטשיקעס אין דער אַמבולאַטאָריע און אויסער דער אַמבולאַטאָריע פאַר אַ מינימאַלען אָפּצאָהל. נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אָרט אַנאַליזען. מינימאַלע אָפּצאָ־לונגען. די פערוואַלטונג.

פאַר
גאלד, ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד-קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזדאר פּיאלקא
פּיעטריקאָווער 7.

אכטונג!
טיכטיגע אגענטען,
וואָס זענען בעקאַנט אין דער קאָלאָניאַל-בראַנזשע ווערען פון זאפּארט געזוכט
דורך אַן ערשטקלאַסיגע פירמע, וואָס אימפּאָרטירט טעה.
צו ווענדען זיך מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 10 פריה ביז 1 בייטאָג טראַוגוטאַ 12, וו. 4.

אזהרה גדולה מהרבינאט.
אזוי ווי עס איז ווידער דאָס הפקרות פון טויטע-בענז שמוגעל-שחיטה און פרעמ־דע שחיטה, וואָס איז ממש נבלה וטרפה, און דאָס ווערט פערקויפט אין די האַלעס אויך אין יאַטקעס ווערט צוגעוואויגען שמיקלעך עוף צו רינדפלייש, זענען מיר שטרענג מוהיר, אַז יעדער זאָל אַכטונג גע־בען נישט קויפען קיין געשאָכטען גע־פליגעל נאָר מיט בלעכענע בלאָמבע אויפזיכט ראַבינאַט ועד הכשרות, און בע־זונדער מתרה אלע קצבים זאָלן ניט מכשיל הרבים זיין און ביי וועמען די משגיחים וועלען טרעפען אָהן בלאָמבע, וועט ווערען געאַסרט. די וואָרשטען־פאַבריקאַנטען זאָלען נישט קויפען קיין געפליגעל, הויטען און פעטס, נאָר ביי זעלכען וואָס האָט אַ הכשר פון דערזעל־בער וואַך, געגענפאַלס וועט ער ווערען געאַסרט. לאָדזער ראַבינאַט.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8—1 מיטאָג און פון 6—9 אָוונט. זונטאָג פון 10—1 בטאָג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אַרבייטסלאָזע רעדוצירטע פּרייזען

אויגען - קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פּיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אָן שטענדיגע אויגען - קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונט.

סעקציע צייטונגס-פערשפּרייטער
ביים צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין פּאָמאָרסקאַ 15
מאַכט בעקאַנט זיינע מיטגלידער, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פעראָרדנונג פון דער סטאַראָסטווע גראָדזקאַ, אַז אַלע צייטונגס-פערשפּרייטער, וואָס האָבען קאָנצעסיעס מוזען ביז דעם 25-טען ד. ח. אָפּגעבען ביטעס וועגען בעניין די קאָנצעסיעס. וואָרנען מיר די צייטונגס-פערשפּרייטער, אַז זיי זאָלען נישט ערלעדיגען די ביטעס דורך דער פערמיטלונג פון די ה"ה ווינאַגראַד און קאַזאַקעוויטש, ווייל די, וועלכע וועלען ערלעדיגען די ביטעס דורך דער פער־מיטלונג פון אַ ביוראָ, וועלען שפּעטער זיין אָנגעוויזען נאָר אין דעם־זעלבען סאַנטאַר, און וועלען האָבען געוויסע שוועריקייטען אין האַנדעל.
אַלע מיטגלידער דאַרפען זיך ווענדען נאָך אינפאָרמאַציעס אין פעראיין, וואו עס ווערט אויך געשריבען ביטעס יעדען אָוונט, אָנהויבענדיג פון מאָנטאָג, 8 אַ זייגער אָוונט אין פעראיינס-לאָקאַל, פּאָמאָרסקאַ 15.
מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

"לינת הצדק"
לאדז, ציגעל-גאַס 17
דער פיזיקאַליש טעראַפּישער קאַבינעט איז טעטיג טעגליך פון 11—1 און פון 4—6 אָוונט און געפינט זיך אונטער דער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר-ספּעציאַ־ליסט, קוואַרץ-לאָמפּען, דיאַטערמיע, סאָ־לוקס, עלעקטרישע בעדער. ערמעסיגטע פּרייזען.
6279

Dr
Wajnberg
ספּעצ. פון לונגען, האַרץ און סקלעראָז-קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145 טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אָוו.

עמיר אבדולאה וועגן יודישער עמיגראציע קיין א"י און וואס האט איהם דער הויך-קאמיסאר געענטפערט

ירושלים. (יט"א) די אראבישע פרעסע טיילט מיט פרטים פון דעם מעמאריאל, וועלכען דער עמיר פון עבר-הירדן אבדולאה, האט מיט א קורצער צייט צוריק איבערגעגעבען דעם הויך-קאמיסאר פון א"י גענעראל סער ארטור וואוקאפ.

בעשרייבענדיג די בעאונרוהיגונג פון די אראבער מחמת דער יודישער אימיגראציע און פעררופענדיג זיך אויף דער ירושלים'ער דעמאנסטראציע פון 13-טען אקטאבער אלס אויסדרוק פון דער דאזיגער בעאונרוהיגונג (דער מעמאריאל איז געשריבען געווארען 9 טעג פאר דער יפו'ער דעמאנסטראציע) ערקלערט דער עמיר אין זיין מעמאריאל, אז די אראבער שטעלען זיך געגען דער בריטישער מאכט צוליב איהר פאליטיק, וואס שטיצט די יודישע אימיגראציע און מחמת דער מורא, וועלכע עס ערוועקען אין דער אראבישער וועלט די „ציוניסטישע אספיראציעס אין עבר-הירדן".

פערזעצענדיג זיך ווייטער אויף זיין מעמאריאל פון 5-טען אקטאבער 1929 וועגען די דעמאלסדיגע א"י-אונרוהען, שרייבט דער עמיר, אז די פאקטארען, וואס האבען גורם געווען צו יענע אונרוהען, זענען אויסגערעכענט געווארען אין פערשידענע אפיציעלע דאקומענטען און אז די ערפאהרונג האט בעוויזען, דאס די דאזיגע פאקטארען זענען געבליבען אונפערענדערט, און ווירקען ווייטער. כדי — עצה'ט דער עמיר — אפצושאפען די מורא פון די אראבער און כדי צו שאפען בעפרידיגענדע פערהעלטנישען צווישען די אראבער און די ענגלענדער, מוז די מאנדאטאר-מאכט געפינען א שנעלע און ווינשענסווערטע לעזונג פון דעם פראבלעם, אזוי אז עס זאל אויסגעמיטען ווערען א קריזיס. עס ליגט אויך אין אינטערעס פון עבר-הירדן, אז די בעפירכטונגען פון די אראבער זאלען אפגעשאפט ווערען.

ענטפערענדיג אויף דעם מעמאריאל, האט דער הויך-קאמיסאר אויסגעדריקט זיין אנערקענונג דעם עמיר, וועלכער ווייזט ארויס אזא פראינטערעסירונג פאר די א"י-אנגעלעגענהייטען און פערזיכערט, אז ער האט זעהר זארגפעלטיג בעטראכט דעם אינהאלט פון זיין מעמאריאל. די יודישע אימיגראציע, האט סער ארטור וואוקאפ ערקלערט אין דער תשובה, שטיצט זיך אויסשליסליך אויף דער אויפנאהמס-פעהיגקייט פון לאנד.

צו איז גרייט, האט דער הויך-קאמיסאר לסוף צוגעגעבען, איבערשיקען דעם מעמאריאל דעם קאלאניאל-אמט, און האפט, אז די רעגירונג און זיין מאיעסטעט וועט איהם שטודירען פונקט אזוי אויפמערקזאם ווי ער, און וועט אננעמען די שריט, וואס זי וועט אייגעפינען פאר נויטיג, כדי צו צושטרייען די בעפירכטונגען פון די אראבער.

נאך די לעצטע געשעהענישען האט עמיר אבדולאה בעזוכט ירושלים און אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ מיט'ן הויך-קאמיסאר. ווי עס הייסט, זאלען אויף דער דאזיגער קאנפערענץ האבען דער עיקר ארומגערעדט געווארען פראגעס, וואס זענען נוגע דעם שטאנד פון צענטראליכער זיכערקייט אין עבר-הירדן.

ברענענדיגער עראפלאן אויף די ניו-יארקער גאסען

שרעקליכע לופט-קאטאסטראפע

ניו-יארק, 14 (ספ. טעל.)

אין ברוקלין איז בעטשען פארגעקומען א שרעקליכע לופט-קאטאסטראפע. א פאסאזשיר-עראפלאן איז ארויפגעפאלען אויף א דאך פון א קירכע און ס'איז פארגעקומען אן אויפרייס. דער ברענענדער עראפלאן האט זיך דאן אראפגעגליטשט פון דאך און אראפגעפאלען אויף'ן גאס. 3 פאסאזשירען זענען דערהרג'עט געווארען אויפ'ן ארט. די איבעריגע זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

ווען ס'איז נאאיוו צו גלויבען היטלער'ן

קלוגע פראנצויזען וועלען דאס נישט טוהן

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

דער פארזיצער פון דער אויסערן-קאמיסיע ביים סענאט אנרי בערענזשער האט פערעפענטליכט אן ארטיקעל, אין וועלכען ער שטעלט פעסט, אז ס'וואלט געווען נאאיוו פון פראנצויזען ס'איז פראנצויז, אז ער וואלט געגלויבט היטלערן און זיינע טעלער-לעקער אין דעם, וואס זיי האבען געזאגט ערב די וואהלען. בערענזשער האלט פאר חוזק די פערשלאגען וועגען דירעקטע געשפרעכען צווישען פראנקרייך מיט דייטשלאנד. נאך די דראהונגען וואס זענען ארויסגערוקט געווארען אין היטלערס בוך „מיין קאמף", וועלכע איז די עוואנגעליע פון די היטלעריסטען.

אנטיסעמיטישע העץ-קאמפאניע פון די „נאצים" אין אמעריקא

אמעריקאנער יודישער קאנגרעס אנגעהויבען אנ'אויספארשונג

ניו-יארק, 14 (יט"א טעלעגראפיש)

היינט איז א ספעציעלע קאמיסיע ביים אמעריקאנער יודישען קאנגרעס צוגעטרעטען אויסצופארשען די טעטיגקייט פון די נאצים אין אמעריקא. די קאמיסיע פערנעהמט זיך מיט דער נאצי-אגיטאציע, וואס ווערט געפיהרט אין אמעריקא אונטער דער ליטונג פון דעם אמעריקאנער פאשיסט הענס שטאנגעבעל, דער שעף פון די אמעריקאנער נאצים. שטאנגעבעל איז מיט א צייט צוריק פערשוואונדען געווארען פון אמעריקא.

סעמועל דיקשטיין האט אויף דער קאמיסיע-זיצונג געהאלטען אנ'אויספיהרליכען רעפעראט וועגען דער אנטיסעמיטישער העץ-קאמפאניע פון די נאצים אין אמעריקא.

אונרוהען אין מאדריד

פאריז, 14 (ספ. טעל.)

פון מאדריד מעלדעט מען, אז נעכטען אין אווענד איז געקומען אין עטליכע פונקטען פון שטאט צו שארפע צוזאמענשטויסען צווישען פאשיסטען און לינקע עלעמענטען. די פאליציי איז געווען געצוואונגען צו אינטערווענירען. ס'זענען געמאכט געווארען גרויסע ארעסטען.

רעוויזיעס ביי סטודענטען

ארעסטירט 2 העצערס

ווארשא, 14 (טעלעפאניש)

אין צוזאמענהאנג מיט די סטודענטישע אונרוהען אין ווארשאווער פאליטעכניקום, וואס האט דערפיהרט צום אפשטעלען די לימודים, ווערט געפיהרט אן ענערגישע אויספארשונג.

היינט ביינאכט זענען אדורכגעפיהרט געווארען רעוויזיעס ביי סטודענטען, וועלכע מען איז חושד אין אנטי-מלוכה'שער טעטיגקייט און אין ארגאניזירען די אקציע פון אנטי-יודישע ארויסטרעטונגען.

ווארשאווער אוניווערזיטעט וועט געעפענט ווערען

ערשט אין חודש דעצעמבער

ווארשא, 14 (טעלעפאניש)

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט דער ווארשאווער אוניווערזיטעט געעפענט ווערען ערשט אין חודש דעצעמבער. צוערשט וועלען אדורכגעפיהרט ווערען אלע דיסציפלינארע געריכטען געגען די סטודענטען, וועלכע מען איז חושד אין ארויסרופען די אונרוהען.

אויפשטאנד אין אפגאניסטאן

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

פון ניו-יארק מעלדעט מען, אז דער נייער אפגאניסטאנער קעניג מאכמעד גאדיר-שאך האט מאביליזירט אנ'ארמעע פון 10 טויזענד מיליטער-לייט, כדי צו דערשטיקען דעם אויפשטאנד פון איינעם פון די בערג-שבטים.

צי וועט דייטשלאנד ארויסרופען א מלחמה

אויב איהרע בעוואפנונגס-פלענער וועלען זיך נישט איינגעבען

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.)

„טיימס" שטעלט פעסט, אז נאכ'ן אדורכגעפיהרטען פלעביסציט אין דייטשלאנד איז היטלער אהן ספק דער מאסגעבענדער פארשטעהער פון דייטשלאנד אויפ'ן אינטערנאציאנאלען געביט. די צייטונג בעטאנט, אז די דעקלאראציעס פון היטלער און אנדערע אנפיהרער פון דער דייטשער פאליטיק בעת דער וואהל-קאמפאניע האבען קודם-כל געהאט א פראפאגאנדע-כאראקטער, און וואס וועט זיין אויב אויף א דיפלאמאטישען וועג וועט מען נישט לאזען דייטשלאנד זיך בעוואפענען, צי וועט דייטשלאנד דעמאלט ארויסרופען א מלחמה? ס'איז א נאטירליכע זאך, אז די שטימונגען, וואס הערשען אין דייטשלאנד, רופען ארויס אנ'אונרוהיגקייט צווישען די פעלקער, וועלכע זענען פרידליך געשטימט. די איצטיגע סיטואציע אין דייטשלאנד איז שטארק בעאונרוהיגט.

פאר ערמארדען דעם סטודענט גראטקאווסקי

אפעלאציע-געריכט געהעכערט די שטראף

לעמבערג, 14 (טעלעפאניש).

אין אפעלאציע-געריכט איז פארגעקומען דער אפעלאציע-פראצעס געגען משה קאץ, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין ערמארדען דעם סטודענט גראטקאווסקי. דאס קרייז-געריכט האט קאץ בשעתו געהאט פער'משפט אויף 4 יאהר טורמע. דאס אפעלאציע-געריכט האט די שטראף געהעכערט ביז 6 יאהר טורמע.

ארבייטסלאזיגקייט אין פוילען

ווארשא, 14 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) לויט די סטאטיסטישע ידיעות, דאס די צאהל ארבייטסלאזע, וואס זענען רעגיסטרירט אין מלוכה'שען ארבייטס-פערמיטלונגס-ביורא, דעם 11. ה.ח. בעטראפען 220045 פערזאן, וואס הייסט מיט 6952 מעהר ווי פערגאנגענע וואך.

פוילישע שיף „קאשטשושקא"

האט אפגעראטעוועט א מאנשאפט פון זינקענדער דייטשער שיף

ווארשא, 14 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט האט די פוילישע שיף „קאשטשושקא" אפגעראטעוועט די מאנשאפט פון דעם זינקענדען פישער-שיפעל פון דער דייטשער שיף „הארסט וועסעל". די גאנצע מאנשאפט אין דער צאהל פון 12 פערזאן געפינט זיך אויפן דעק פון דער שיף „קאשטשושקא", וועלכע שווימט פון ניו-יארק קיין קאפענהאגען און גדיניע.

רעדוצירטער שפיטאל-בעאמטער

דערשיסט א יודישען דאקטאר

סטאניסלאוואוו, 14 (טעלעפאניש).

דער רעדוצירטער מאנטער פון שפיטאל נישט האט היינט מיט א רעוואלווער דערשאסען דעם דירעקטאר פון שפיטאל ד"ר לארמונד און דערנאך זיך אליין דערשאסען.

און דייטשלאנד שווייגט...

אויף מאקדאנאלדס אפערטע איז נישטא קיין ענטפער

לאנדאן, 14 (ספ. טעל.).

„מארנינג פאסט" שטעלט פעסט, אז דייטשלאנד שווייגט ווייטער און ענטפערט נישט אויף וועלכען ס'איז אופן אויף מאקדאנאלדס אויפפאדערונג פארצושטעלען נייע פראפאזיציעס. היטלער בעהערשט אנ'אלגעמיינע דעזארייענטאציע וועגען דעם, וואס ווייטער צו טון.

אין די מאסגעבענדע פאליטישע קרייזען אין ענגלאנד פיהלט מען, אז דאס נאכלויפען היטלערן מיט נייע פארשלאגען און סענטימענטען איז פרוכטלאז.

פערלענגערט די אקציע אויף „מפעל ארלאזאראוו"

פראג, 14 (יט"א טעלעגראפיש)

די עקזעקוטיוו פון דער יודישער „אגענץ" האט מיטגעטיילט דער וועלט-צענטראלע, אז די אקציע פון מפעל-ארלאזאראוו, וועלכע האט זיך געזאלט ענדיגען דעם 15-טען נאוועמבער, ווערט פערלענגערט ביז'ן 1-טען דעצעמבער ד. י.

ועד-הלאומי וועגען אקטועלע ארץ-ישראל-פראגען

שטרענגע שטראפען פאר אומלעגאלע אימיגראנטען

ירושלים, 14 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער פלענאר-זיצונג פון ועד-הלאומי, איז ארומגערעדט געווארען די איצטיגע פאליטישע לאגע, וועגען די לעצטע געשעהענישען אין ארץ-ישראל, עליה-פעראָרדנונג און וועגען די שטרענגע שטראפען פאר טוריסטען, וואס קומען אומלעגאל קיין ארץ-ישראל.

אין דער זיצונג האבען זיך בעטייליגט: מיטגלידער פון דער „אגענץ", ציוניסטישער עקזעקוטיוו און אויך פערטרעטער פון די קהלות פון ירושלים, תל-אביב, חיפה און פון די קאלאניעס.

דער פארזיצער בן-צבי האט זיך אפגעשטעלט אויף די עליה-בעגרענצונג, שטראפען פאר טוריסטען און וועגען דער אנטי-יודישער העץ-קאמפאניע אין דער אראבישער פרעסע.

דער לייטער פון פאליטישען דעפארטאמענט ביי דער „אגענץ", משה טשערטאק, האט אפגעגעבען א בעריכט פון דער פאליטישער לאגע.

נאך דער רעדע פון בן גריון האט זיך ענטוויקעלט א לענגערע דיסקוסיע, און צום סוף איז געוועהלט געווארען א קאמיסיע פון 10 פערזאן, וועלכע דארף בעהאנדלען די אלע ארויסגערוקטע פראגען און זיך פערנעמען מיט דער געשאפענער פאליטישער לאגע.

בנוגע דעם בילדונגס-בודזשעט איז געוועהלט געווארען א קאמיסיע פון 6 פערזאן, וועלכע דארף אויסארבייטען דעם בודזשעט.

ס'איז אויך בעשלאסען געווארען צו בעמיהען זיך וועגען א הלוואה פון 30 טויזענד פונט, אויף צו ליקווידירען די פערלעגענע חובות פון בילדונגס-וועזען.

יודישער טעאטער פילהארמאניע נארוטאוויטש 20

פון פרייטאג, ד. 17-טען נאוועמבער—אויפטריטען פון בעוואוסטען ארטיסט און זינגער פון ווילנער „רעקלאם-טעאטער"

בן-ציון

וויטלער

פרטים אין די ווייטערדיגע אנאנסען און אפישען.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעסשניצע-פרייזען

לאָדז
15 נאָוועמבער 1933

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז,
15 נאָוועמבער 1933

די ראַסיסטישע חולאַת

האָט אויך נישט אויסגעמיטען די סקאַנדינאַווישע לענדער

אין אַנדער צייט פון געוואַלטיגען ווירטשאַפט-ליכען קריזיס איז פאַרהאַן אַהן אַ שיער מענשען, וועלכע זענען גרייט צו גלויבען יעדען איינעם, וואָס שטעלט זיך אין דער פּאָזע פון אַ פאַלשען נביא און זאָגט אַז אין דער גייסטער צייט צו ברענגען הילף און ישועה פאַר דער וועלט און איינצופיהרען אַ גן עדן פאַר דעם מענשען. וואָס נידריגער עס איז דער קולטורעלער מצב פון די מאַסען, וואָס שווערער און אויסגאַנגסלאָזער עס איז זייער עקאָנאָמישע לאַגע, אַלץ לייכטער לאָזען זיי זיך פאַרפיהרען דורך אַזעלכע נביאים. אַזוי ווענדט זיך אַ קראַנקער, וועלכער האָט זיך ענטוישט אין די דאָקטוירים, נאָך דער הילף פון אַ זנאכער.

די ראָלע פון די פּאָליטישע זנאכערס האָבען איצט גענומען אויף זיך די היטלעראַוועצעס, און אין אייראָפּע איז שוין כמעט נישטאָ קיין לאַנד, וואו די ראַסיסטישע בעוועגונג זאָל נישט האָבען קיין נאָכ-פאָלגער און אָנהענגער. אין פיל מלוכות, שוין נישט רעדענדיג וועגען עסטרייך, זענען געגרינדעט געוואָרען נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע פּאַרטייען, וועלכע געניסען פון אונטערשטיצונג מצד זייער גרויסען פּראָטעקטאָר אין דייטשלאַנד און די פּרובען שפּילען אַ ראָלע אין פּאָליטישען לעבען פון געגעבענעם לאַנד. מיט די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע אידעען זענען אָנגעשטעקט די באַלטישע לענדער, מיט נאַצי-אידעאָלאָגיע שמעקען די גרויסען פון רומעניע, פון ליטע, אונזער היימישע ענדעציע האָט זיך געמאַכט אַ טראַנספוזיע פון נאַציסטישען בלוט, הגם זי בע-הויפּט, אַז אין הלכות אַנטיסעמיטיזם קומט איהר די בכורה לגבי היטלער'ן. מיט דעם גיפט פון דייטשען ראַסיזם זענען בעזונדערס אָנגעשטעקט די לענדער, וועלכע ליגען נאָהענט צו דייטשלאַנד אָדער וואו עס איז פאַרהאַן אַ גענוג בעדייטענדע דייטשע מינדערהייט.

די היטלעריסטישע אינפעקציע איז אַריינגע-דרונגען אויך אין די סקאַנדינאַווישע לענדער, וועלכע האָבען זיך בכלל שטענדיג געפונען אונטער אַ גרויסער השפּעה פון דייטשלאַנד. אין שוועדען איז געבוירען געוואָרען די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע בעוועגונג נאָך איידער היטלער האָט איבערגענומען די מאַכט אין דייטשלאַנד. די שוועדישע ראַסיסטען, נישט געקוקט דערויף, וואָס זייער צאָהל איז נישט קיין גרויסע, האָבען געמאַכט נישט קיין קליינעם טומעל, און די שוועדישע רעגירונג, מורא האָבענדיג, עס זאָל נישט קומען צו ערנסטע קאָמפּליקאַציעס, האָט געהאַלטען פאַר נויטיג אָנצונעהמען געגען די היימישע היטלעראַוועצעס גרויסע פאָרזיכטס-מיטלען, אָבער קיין ערנסטע בעדייטונג האָט די ראַסיסטישע בעוועגונג אין שוועדען דערווייל נישט בעקומען. נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס די פּאַרטיי איז נאָך יונג, ווערט זי שוין צופרעסען פון אינערליכע ריי-בונגען, עס פעהלען נישט אויס קיין בעלנים, וואָס פּרעטענדירען אויף די שטעלונגען פון שוועדישע היטלערס און גערינגס. נישט לאַנג צוריק איז פאָר-געקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די שוועדישע היטלעראַוועצעס, אָבער דער עולם האָט באַין אופן נישט געקאָנט קומען צו קיין הסכם אין די פאַרשידענע פראַגען פון פּראָגראַם און פון טאַקטיק, דער עיקר דערפאַר, ווייל יעדער איינער האָט געוואָלט שפּילען די ראָלע פון דעם „פיהרער“ און פון דעם איינציגען רעטער פון לאַנד.

אין נאָרוועגען, וואו די ראַסיסטישע פּאַרטיי האָט זיך געגעבען דעם נאָמען „נאַציאָנאַלער פער-באַנד“, האָט זי געמאַכט אַפילו די פּראָבע אַרויסצו-טרעטען זעלבסטשטענדיג ביי די לעצטע וואַהלען צום פּאַרלאַמענט. דער גרינדער פון דער פּאַרטיי איז קיסלינג, וועלכער איז געווען די רעכטע האַנד פון נאַנסען, ווען עס איז געפיהרט געוואָרען די אַקציע פון העלפען די געליטענע פון הונגער אין רוסלאַנד. אין דער לעצטער רעגירונג, וועלכע איז געבילדעט געוואָרען דורך דער אַגראַר-פּאַרטיי, האָט קיסלינג פאַרנומען דעם פּאָסטען פון קריגס-מיניסטער. מיט אַ יאָהר צוריק האָט זיך קיסלינג אָנגעגעבען אין דימיסיע און האָט זיך פאַרנומען מיט דער אָרגאַני-זירונג פון דער ראַסיסטישער פּאַרטיי אין נאָרווע-גען. נישט קוקענדיג דערויף, וואָס בעת די וואַהלען האָט קיסלינג און זיין פּאַרטיי געאַרבייט מעשים, איז זיי נישט געלונגען צו בעקומען אַפילו קיין איינציגען מאַנדאַט אין פּאַרלאַמענט. די ראַסיסטען זענען אָבער ביי זיך נישט געפאַלען, זיי טרייסטען זיך דערמיט, וואָס היטלערס פּאַרטיי האָט אויך אָנ-געהויבען פון מפּלות און אונטערפאַלגען, און איז אין אָנהויב נישט געווען פאַרטראָטען אין פּאַר-לאַמענט.

קיין קאָמוניסטישע בעוועגונג איז איצט אין נאָרוועגען כמעט נישטאָ. פריהער האָט די גאַנצע אַרבייטער-פּאַרטיי זיך געפונען אונטער דער השפּעה פון קאָמינטערן. ווען די פּאַרטיי איז אַרויס פון דריטען אינטערנאַציאָנאַל, איז זי אין צווייטען נישט אַריינגעטראָטען און איז געבליבען צווישען ביידע אַרבייטער אינטערנאַציאָנאַלען. די פּאָליטיק פון דער נאָרוועגישער אַרבייטער-פּאַרטיי איז געוואָרען אַלץ מעסיגער און ביי די לעצטע וואַהלען איז זי אַרויס געטראָטען מיט גאַנץ מעסיגע לאָזונגען, וועלכע זענען אויסגערעכענט אויף צו צוציהען דאָס קליינ-בירגערטום. דער ערפאָלג פון דער אַרבייטער-פּאַר-טיי ביי די וואַהלען (זי האָט געוואונען 12 מאַנדאַטען און אויף דער אַלגעמיינער צאָהל פון 150 מאַנ-דאַטען אין פּאַרלאַמענט האָט זי איצט 69) ערקלערט זיך טאַקע מיט אָט דער ווענדונג צום קליינבירגער-טום. דער קליינבירגער, האָבענדיג פאַר זיך אויסצו-קלייבען צווישען דער דעמאַגאָגיע פון די היימישע ראַסיסטען און דער אַרבייטער-פּאַרטיי, האָט אויסגע-קליבען די סאָציאַליסטען.

עס איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע בעוועגונג זאָל זיך אין די סקאַנדי-נאַווישע לענדער, בעזונדערס אין נאָרוועגען, אין דער צוקונפט פאַרשטאַרקען. אויב אָבער היטלערס נאָכפאָלגער דענקען, אַז זייער בעוועגונג וועט זיין מיט אַזעלכע טעמפּען, ווי דאָס האָט פּאַסירט אין דייטשלאַנד, האָבען זיי אַ גרויסען טעות.

די דייטשע יודען זענען אַ מינדערהייט

און מוזען אַלס אַזעלכע געשיצט ווערען

מיינונג פון אַ בעקאַנטען געלעהרטען

איינער פון די בעסטע קענער פון דער מינ-דערהייטען-פראַגע, לייטער פונם פערבאַנד, וועל-כער נעהמט אַרום די אוניעס „פריינד פון פעלקער-בונד“, פּראָפ. באַווע, האָט איצט פאַרעפענטליכט אַן אינטערעסאַנטען אַרטיקעל „דייטשלאַנד און דאָס פּראָבלעם פון די מינדערהייטען“. באַלד ווי היט-לער איז געקומען צו דער מאַכט און אין דייטש-לאַנד האָבען זיך אָנגעהויבען די יודען-פאַרפאָל-גונגען, האָט פּראָפ. באַווע פאַרעפענטליכט אַן אַרטיקעל, אין וועלכען ער האָט געשטעלט די פראַגע, צי האָט דער פעלקערבונד דאָס רעכט זיך אַריינצומישען אין שוץ פון די פאַרפאָלגטע. דעם פּראָפ. באַווע האָט זיך דעמאָלט אויסגעדאַכט, אַז פאָרמעל האָט דער פעלקערבונד נישט קיין רעכט דאָס צו טון. אָבער אויפ'ן סמך פון בענויען שטו-דירען די פראַגע איז באַווע געקומען צו גאָר אַנ-דערע אויספיהרונגען.

באַווע שטעלט זיך נישט אָפּ אויף די בע-שטימונגען פון דער דייטשער וויימאַרער קאָנסטי-טוציע, וועלכע גאַראַנטירט אַלע בירגער דיזעלבע רעכט, ער נעהמט אין בעטראַכט בלויז די אינ-טערנאַציאָנאַלע רעכט-נאָרמעס. ער פאַררופט זיך אויף דער דעקלאַראַציע, וועלכע די דייטשע דע-לעגאַציע האָט אָפּגעגעבען דעם 29 מאַי 1919 אין ווערסאַל אויף דער שלום-קאָנפערענץ. אין דער דאָזיגער דעקלאַראַציע האָט די דייטשע דע-לעגאַציע געפאָדערט שוץ פאַר די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, דער עיקר נאַציאָנאַל-קולטורעלע אויטאָנאָמיע און האָט דערביי ערקלערט, אַז אין דייטשלאַנד וועט די רעגירונג אויף דעם זעלבען אופן בעהאַנדלען איהרע מינדערהייטען. די דעק-לאַראַציע פון די דייטשע דעלעגאַטען איז דורך אַלע איבעריגע מלוכות גענומען געוואָרען צו קענ-טעניש. אַזוי אַרום האָט די דאָזיגע ערקלערונג, לויט דער מיינונג פון אַלע יוריסטען, צו וועלכע באַווע האָט זיך געווענדעט, די קראַפט פון אַן אינטערנאַציאָנאַלען אַקט.

צי האָט די דאָזיגע דעקלאַראַציע אויך אַ בעדייטונג בנוגע די יודען אין דייטשלאַנד? באַ-ווע שטרייכט אונטער, אַז ווען עס רעדט זיך אין די אינטערנאַציאָנאַלע אַקטען וועגען מינדערהיי-טען, ווערט שטענדיג בעטאָנט, אַז עס גייט וועגען מינדערהייטען „לויט דער ראַסע, לויט דער רע-ליגיע אָדער לויט דער שפּראַך“.

— איך האָב פיינט דאָס וואָרט „ראַסע“, זאָגט באַווע, ווייל דאָס דאָזיגע וואָרט רופט אַרויס פאַלשע פאָרשטעלונגען, דען קיין ראַסע אין ריי-נעם זין איז ביים היינטיגען טאָג אין אייראָפּע נישט פאַרהאַן.

אָבער דאָך קאָן מען רעדען וועגען דער אייגענאַרטיגקייט פון די יודען, ווייל זיי צייכענען זיך אויס צווישען אַלע אַנדערע איינוואוינער פון די לענדער אין אייראָפּע און נישט אייראָפּע סיי לויט זייער אויסזעהן, סיי לויט זייער רעליגיע, און אין מאַנכע ערטער אויך לויט זייער שפּראַך. דעריבער פאַלען די יודען אַרונטער אונטער דעם בעגריף ראַסע אין זין פון אינטערנאַציאָנאַלען אָפּמאַך און פון אינטערנאַציאָנאַלען שוץ, בפרט ווייל די דייטשע רעגירונג האַלט זיי פאַר פרעמדע.

באַווע שטרייכט אונטער, אַז דייטשלאַנד, וועלכע איז געווען פּראָאינטערעסירט אין דער לעזונג פון מינדערהייטען-פּראָבלעם און וואָס איהר אויטאָריטעט האָט געהאַלטען אין איין וואַקסען, האָט איצט צושטערט איינגאַנצען די פרוכטען פון איהר אַרבייט אויפ'ן געביט פון שיצען די רעכט פון די מינדערהייטען.

אָבער די אמת'ע אייראָפּעער, צו וועלכע דייטשלאַנד געהערט מעהר נישט, דאַרפען ווייטער פאָרזעצען דעם שוץ פון די מינדערהייטען. די יודען מוזען געשיצט ווערען אויפ'ן סמך פון די אינטערנאַציאָנאַלע שוץ-נאָרמעס אויך אין דייטש-לאַנד און דאָס צוליב דער דעקלאַראַציע, וואָס איז דורך די דייטשע דעלעגאַטען אָפּגעגעבען גע-וואָרען אין ווערסאַל דעם 29-טען מאַי 1919, און לויט די בעשטימונגען פון אינטערנאַציאָנאַלען רעכט שטעלען מיט זיך פאָר די דייטשע יודען אַ מינדערהייט.

מען דאַרף נאָך בעמערקען, אַז הגם דייטש-לאַנד איז אַרויסגעטראָטען פון פעלקערבונד, איז זי אונטערגעוואָרפען די פאָלגען פון איהר דער-מאָנטער דעקלאַראַציע. ערשט אין צוויי יאָהר אַרום קאָן דייטשלאַנד זיין פריי פון די פאַרפּליכ-טונגען פון פעלקערבונד-פּאַקט. אָבער פון דער בעגעבענער דעקלאַראַציע וועט זי נישט פריי ווערען.

לאַנד-אַרבייטער און קוואַליפיצירטע אַרבייטער ביי יודען

די טראַגישע פאַרגען פון קריזיס אין אונזער צייט

אויף דער טעמע: „די טראַגישע לאַגע פון יודישען פאָלק אין אונזער צייט“ האָט דער בע-קאַנטער יודישער עקאָנאָמיסט יעקב לעשטשינסקי געהאַלטען די טעג אַ רעפעראַט אין ריגע.

אין אָנהויב פון זיין רעדע גיט איבער לעש-טשינסקי עטליכע געשיכטליכע פאַקטען פון יודי-שען לעבען, וואָס ווייזען די גרויסע ענדערונגען וואָס זענען פאָרגעקומען אין משך פון לעצטען יאָהרהונדערט.

דער רעדנער ווייזט אָן אויף דער גרויסער ראָלע, וואָס יודען האָבען געשפּילט אינ'ם באַנק-וועזען און אינ'ם אויסבוי פון אייזענבאַהן-פאַרקעהר צווישען פאַרשידענע לענדער — די יודען זענען געווען די יעניגע, וואָס זענען ווי פון דער גע-שיכטע צוגעגרייט געוואָרען צו פאַרבינדען נישט בלויז מלוכות מיט מלוכות, נאָר אַפילו קאָנטינענ-טען מיט קאָנטינענטען.

עס איז פאַלש די מיינונג, וואָס האָט זיך געשאַפען, אַז יודען זענען באַנקירען, מאַגנאַטען און גרויסע פינאַנץ-לייט — זיי זענען בסך-הכל נישט מעהר ווי איין פּראָצענט. אָבער זיי האָבען גע-שפּילט אַ גרויסע ראָלע אינ'ם עקאָנאָמישען לעבען.

די מזרח-אייראָפּעאישע יודען האָבען דורכ-געמאַכט אין לעצטען יאָהרהונדערט גאָר אַנדערע פּראָצעסען ווי דאָס מערב-אייראָפּעאישע יודענטום. אין דער צייט, ווען ביי אַנדערע פעלקער האָט זיך אין לעצטען יאָהרהונדערט די צאָהל הענדלערס פאַרגרעסערט, איז ביי יודען די צאָהל שטאַרק גע-פאַלען און עס זענען אויסגעוואַקסען ביי יודען נייע שיכטען פון בעלי-מלאכה'ס און אַרבייטער. דאָס איז געשעהן צוליב דעם, וואָס יודען האָבען אין לעצטען יאָהרהונדערט געהאַט זעהר אַ גרויסען צוואוקס, ווי אויך דערפאַר, וואָס די אַנדערע פעלקער, צווישען וועלכע יודען לעבען, האָבען זיך אַליין אָנגעהויבען צו פאַרנעמען מיט שטעטישע פּרנסות.

עס זענען אויסגעוואַקסען פאַר'ן לעצטען יאָהרהונדערט 600 טויזענט יודען, וואָס פאַרנעמען זיך מיט לאַנדווירטשאַפט. אָבער שוין מיט 130 יאָהר צוריק זענען יודען געפאָהרען אין די ניי-רוסלענדישע סטעפּעס, שפּעטער אין סיביר און נאָכדעם אין אַרגענטינע, וואו זיי האָבען זיך פאַר-נומען מיט ערד-אַרבייט.

די יודען האָבען פון 1880 ביז 1930 גע-שיקט בלויז קיין אַמעריקאַ אַ מיליאָן גוטע קוואַלי-פיצירטע אַרבייטער און בעלי-מלאכות. דער חסרון פון יודישע אַרבייטער לגבי די אַרבייטער ביי אַנ-דערע פעלקער איז, וואָס זיי זענען אין גרעסטען טייל אַנגעשטעלטע און האַנדווערקער און נישט קיין פיזישע אַרבייטער און דאָס מאַכט זיי שוואַ-כער אין סאָציאַלען בוי און אינ'ם ווידערשטאַנד געגען די סכנות פון קריזיס.

דער רעדנער ווייזט אָן אויף די סיבות, פאַרוואָס דער קריזיס איז ביי יודען אַ סך אַ שווע-רערער און טראַגישער, ווי ביי אַנדערע פעלקער. די עקאָנאָמישע וויסענשאַפט האָט נישט געקענט פאָר-אויסזעהן, אַז עס וועט קומען אַ נייע פאַשיסטישע אָרדנונג און אַז די קאַפּיטאַליסטען און מיטעלקלאַס זאָלען אָרגאַניזירען אַרום זיך אויך אַרבייטער-קלאַסען און שאַפען אַזאַ בעוועגונג. נישט אָפּשאַ-צענדיג די דיסהאַרמאָניע פון אינטערעסען, ווייל מען שאַפען אַ האַרמאָניע פון קלאַסען — דער קאַמף אין דער נאַציע איז אַריבערגעטראָגען געוואָרען אַלס אַ קאַמף צווישען די נאַציעס.

צום סוף שטעלט זיך אָפּ י. לעשטשינסקי אויפ'ן יודישען מצב אין די נייע זעלבסטשטענדיגע מלוכות און ווייזט אָן דערויף, אַז די מעהרהייטס-פעלקער אין די דאָזיגע מלוכה'לעך, אין וועלכע מיר לעבען, האָבען מיט אונז גענומען קאָנקורירען און זיך גענומען צו שטאַטישע אַרבייט — זיי ווילען שוין איצט לכתחילה נישט דערלאָזען קיין יודען צו די אַלע פּאָסטענס, וואָס שפּילען אַ ראָלע אין עקאָנאָמישען לעבען, כדי עס זאָל נישט זיין שפּע-טער וועמען צו טרייבען פון די דאָזיגע אַמטען...

די לאַגע איז אַ טרויעריגע און אַ טראַגישע — פאַרענדיגט לעשטשינסקי — אָבער מ'דאַרף פונ-דעסטוועגען נישט זיין פאַרייאושט.

די גריכען זענען אונצופרידען מיט'ן פּראָיעקט

צו בעזעצען יודען אויפ'ן קיפּר

סאַלאָניקי, (י.ט.אַ.) די ידיעה וועגען דער געפּלאַנטער בעזעצונג פון 50 טויזענד יודישע פליטים פון דייטשלאַנד אויף דער אינזעל קיפּר האָט אַרויסגערופען אַן אומצופרידענהייט אין דער גריכישער עפענטליכער מיינונג, וועלכע הערט נישט אויף זייט יאָהרען צו פאָדערן, אַז קיפּר זאָל אומגעקעהרט ווערען צו גריכענלאַנד, היות די דאָ-זיגע אינזעל האָט אַ גריכישע בעפעלקערונגס-מעהרהייט.

די אַטענער צייטונג „אימעריסיאַס קיראַקס“ שרייבט וועגען דעם צוו. אַנד.: „מיר קענען נישט גלויבען, אַז דאָס בריטישע קאָלאָניען-מיניסטעריום זאָל האָבען ברעה צו שיקען אויפ'ן קיפּר 50 טוי-זענד אומגעוואונשענע יודען פון דייטשלאַנד. די אינזעל קיפּר איז נישט עפּעס אַ פערוואָרפענע הפקר. נאָר אויב אַפילו ענגלאַנד זאָל וועלען ענט-פערען איהר געשיכטע, וואָלטען די דיריגענטען פון דער דאָזיגער ציוניסטישער אָפּערע זיך גע-דאַרפט צוויי און זאָגאַר דריי מאָל פאַרטראַכטען, איידער זיי שטעלען זיך אָפּ אויף אַן עהנליכען שטאַנדפּונקט. מחמת זיי דאַרפען נישט פאַרגעסען, אַז הגם דאָס גריכישע פאָלק איז אַ זעהר רוהיג און באמת דאָס צומייסטע ציוויליזירטע פון דער וועלט, איז עס אָבער אַזוי ביז אַ גרעניץ. מיר האַלטען, אַז אונזער פאָלק וואָלט אפשר געדאַרפט בעווייזען די יודען, וואָס האַלטען אונז פאַר שוועכלינגע, אַז עס איז נישט אַזוי. אויף דעם בעשלוס צו בעזעצען 50 טויזענד יודען אויפ'ן קיפּר וואָלט מען לייכט געקענט ענטפערן, בעטענ-טיג די... 60 טויזענד סאַלאָניקער יודען צו זוכען זיך ערגעץ-אַנדערש אַן אָרט צום וואוינען“.

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבן

ניי׳ער פאלקסבלאט

מיטוואך 15 נאוועמבער
כו מרחשון תרצ״ג

זון-אויפגאנג 6.55
זון-אונטערגאנג 3.44

טאג-באטיצע

א גוטע רעפארם, אדער א שלעכטע ארגאניזאציע

ביז איצט איז די פראצעדור ביים אנגעהמען א קראנקן אין שפיטאל דורכ׳ן מאגיסטראט פארגעקומען אויף פאלגענדן אופן: דער קראנקער האט בעקומען א בעשייניגונג פון דאקטאר, אז ער קוואליפיצירט זיך אין שפיטאל. מיט דער דאזיגער בעשייניגונג איז מען אוועק אין דער שפיטאל-אפטיילונג ביים מאגיסטראט אויף זשעראמסקיעגא 4. די דאזיגע אפטיילונג האט נאך דעמזעלבן טאג אדער שפעטסטענס אויף צומארגנס אדורכגעפירט א קאנטראל ביים קראנקן אין שטוב און דער קראנקער האט שוין געקענט אפגעפירט ווערן אין שפיטאל.

איצט איז אין דער הינזיכט איינגעפירט געווארן א נייע רעפארם. דאס ארויסגעבן פון ארימקייטס-קוואליפיקאציעס, צו וועלכן צוועק דאס זאל ניט זיין, איז איבערגעגעבן געווארן דער אפטיילונג פאר סאציאלע שוץ ביים מאגיסטראט, אזוי אז אויך די קאנטראלעס ביי קראנקע, וועלכע האבן שוין שפיטאל-קוואליפיקאציעס ווערן אויך אדורכגעפירט דורך דער אפטיילונג פאר סאציאלער שוץ.

אין פרינציפ איז די רעפארם א ריכטיגע. אין דער אפטיילונג פאר סאציאלער שוץ דארף קאנצענטרירט ווערן אלערליי קאנטראלעס וועגן פארמעגנס-פערהעלטניש פון די בירגער, וועלכע ווענדן זיך צו דער שטאט נאך הילף. אבער ווי זעהט אויס דער ענין אין דער פראקטיק? אנשטאט טעארעטישע חקירות וועלן מיר די איצטיגע פראצעדור פרובירן צו אילוסטרירן מיט א זעהר כאראקטעריסטישן פאל: דעם צווייטן נאוועמבער האט ד״ר ר. געגעבן דער פרוי הערבסט, זשעלאזנא 46 א בעשייניגונג, אז די קראנקע פרוי קוואליפיצירט זיך, אז מ׳זאל זי תיכף נעהמען אין שפיטאל אריין. דער זוהן פון דער קראנקער איז מיט דער קוואליפיקאציע אוועק אין דער שפיטאל-אפטיילונג אויף זשעראמסקיעגא 4. דארט האט מען זי ביי איהם צוגענומען און ערקלערט, אז השכ-טמפּנס אין פערלויף פון 2 טעג וועט ביי דער קראנקער זיין א קאנטראלער פון מאגיסטראט און דאן וועט מען זי קענען נעהמען אין שפיטאל אריין. ווי מיר האבן שוין אנגעוויזן, האט די שפיטאל-אפטיילונג איצט נישט דאס רעכט אדורכצופיהרען די קאנטראלעס און די קוואליפיקאציעס ווערן אפגעשיקט אין דער אפטיילונג פאר סאציאלער שוץ, אזוי האט מען אויך געטון מיט דער קוואליפיקאציע פון דער פרוי הערבסט. ביי דער קראנקער אין שטוב ווארט מען א טאג, צוויי, דריי, א פירטען, אבער מ׳זעהט נישט קיין קאנטראלער. דער קראנקער ווערט וואסאמאל ערגער, די ליידן פארשטארקן זיך, די היגיענישע בעדינגונגען זענען אין דעם איינציגן קליינעם שטיבעל, וואו די קראנקע וואוינט. שרעקליכע און קיין קאנטראלער זעהט מען אלץ נישט, אהן דעם קען דאך קיין רייד נישט זיין וועגן נעהמען די קראנקע אין שפיטאל.

לויפט ווידער דער זוהן פון דער קראנקער אין דער שפיטאל-אפטיילונג, ענטפערט מען איהם, אז ס׳איז נאך נישטא קיין ענטפער פון דער אפטיילונג פאר סאציאלער שוץ. לויפט דער יוד אין דער דאזיגער אפטיילונג, דארט זוכט מען נאך און מען בעווייזט איהם זעהר העפליך, אז די קוואליפיקאציע איז טאקע אנגעקומען פון דער שפיטאל-אפטיילונג דעם 2 נאוועמבער און זי איז גלייך איבערגעגעבן געווארן דעם קאנטראלער, וועלכער האט זעהר פיל ארבייט און האט נאך נישט בעוויזן דארט צו זיין. דאס איז שוין געווען דעם... 12 נאוועמבער.

דער דאזיגער פאקט בעווייזט בולט, אז צוזאמען מיט דער נייער רעפארם וואס איז איינגעפירט געווארן, האט מען אויך געדארפט איינפיהרען א נייע ארגאניזאציע. ס׳איז נישט צו טראכטן אפילו, אז א קראנקער וואס מוז אנקומען אין שפיטאל זאל דארפן ווארטן קנאפע

גרויסער פאליטישער פראצעס

15 בעשולדיגטע, וואס זענען פערמישט געווען אין די געשעהענישען אויף ראקיטשינער גאס בעת׳ן טעקסטיל-שטרייק

(2) נעכטן זענען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק אין קרייז-געריכט געזעסן: בערטאלד באיאנאווסקי (28 יאהר אלט), לעאן וואיטשעכאווסקי (27 יאהר, העלענא טשערקאווסקא (39 יאהר), סטאניסלאוו יאבלאנסקי (30 יאהר), ראמאן קמיטשיאק (30 יאהר), סטאניסלאוו ווירווא (32 יאהר), באלעסלאוו נאוואטשיק (22 יאהר), קאזשימיערזש מוינע (26 יאהר), לעאן דאמין (29 יאהר), מאריאן אלעוויטש (27 יאהר), קאנסטאנטינא לעוויצקא (33 יאהר), יאן פעטראס (21 יאהר), הענריק קורקאווסקי (25 יאהר), סטאניסלאוו רילא (22 יאהר), זיגמונט פיאטראווסקי (32 יאהר).

די אלע ווערן בעשולדיגט אין דעם, אז בעת דעם לעצטען טעקסטיל-שטרייק אין לאדז, אין מערץ ס. י. האבן זיי זיך געגענגעשטעלט דער פאליציי און בעווארפן זי מיט שטיינער.

אנגעהויבן האט זיך דער צוזאמענשטויס ביי דעם איינגאנג פון קינא „אשוויאטאוויץ" אויף וואדני רינעק, וואו עס איז פארגעקומען א מיטינג פון די שטרייקענדע ארבייטער.

דער המון אין דרויסען האט דאן אנגעהויבן מען אנ׳אגרעסיווע שטעלונג לגבי דער פאליציי, וואס האט אפגעהיט די ארדנונג.

אויף רוג פשענדזאלניאנא און ראקיטשינער האט דאן א המון פון אנ׳ערך טויזענד מאן זיך נישט געוואלט פונאנדערגעהן און מאכענדיג אויסגעשרייען, האט ער בעווארפן די פאליציי מיט שטיינער.

ביים ליקווידירען דעם אנפאל זענען געווען פערוואונדעט 14 פאליציי-אפיצירען, 300 פוסגייער-פאליציאנטען און 90 רייטער-פאליציאנטען.

30 פאליציאנטען זענען דערביי פערוואונדעט געווארן פון די שטיינער.

דאן זענען ארעסטירט געווארן די 15 אויבענאויסגערעכנטע פערזאנען, אלס מהר אגרעסיווערע.

די בעשולדיגטע זענען זיך אין דעם פערברעכן נישט מודה, טענה׳נדיג, אז אויפ׳ן ארט פונ׳ם געשלעג האבן זיי זיך געפינען צופעליג, אדער געגאנגען איינקויפען עסן, צי גאר געגאנגען פון דער שטאט אהיים, און זענען דורך דער פאליציי ארעסטירט געווארן.

צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארן 61 עדות, און די פערהאנדלונגען זאלען געדויערן 3 טעג.

נעכטן זענען קאנטראלירט געווארן די פערסאנאליען פון די בעשולדיגטע און ס׳איז אדורכגעלייענט געווארן דער בעשולדיגונגס-אקט.

נאכ׳ן פערהערען די בעשולדיגטע גופא האט דאס געריכט אפגעלייגט דעם פראצעס ביז היינט, 9 פריה.

ווער קען עמיגרירען קיין פראנקרייך און בעלגיען?

(2) צוליב די אפטע אנפראגען צום לאדזשער עמיגראציע-סינדיקאט (6. שערפינג 3) ווערט אויפגעקלערט, אז אין זין פון די פערעפענטליכטע פארשריפטען קענען עמיגרירען קיין פראנקרייך און בעלגיען:

1) בעזיצער פון נאמענטליכע ארבייטס-קאנטראקטען אדער סערטיפיקאטען, וואס זענען אויסגעשטעלט דורך ארבייטס-געבער און בעשטעטיגט דורך דער פאליציי אין ארבייטס-מיניסטעריום פון געגעבענעם לאנד, וואוהין דער בעטרעפענדער עמיגראנט וויל פאהרען. ס׳מוז אויך זיין א בעשטעטיגונג פון פוילישען קאנסולאט אין יענעם לאנד.

2) פערזאנען, וואס פאהרען צו זייערע נאהנטע קרובים (מאנער, עלטערן, שוועסטער, ברודער) און זיי בעזיצען פארמעלע אויספאדערונגען;

3) רעעמיגראנטען, וועלכע זענען געקומען קיין פוילען אויף א קורצע צייט און פאהרען צוריק צו זייערע ארבייטס-ערטער איב׳ם טערמין, אין וועלכען עס זענען גילטיג זייערע רייזע-פאפירען און וויזעס.

אהן אויספאדערונגען און ארבייטס-קאנטראקטען קען מען קיין פראנקרייך און בעלגיען נישט פאהרען. דער עמיגראציע-סינדיקאט מעלדעט, אז ער פערנעהמט זיך נישט מיט אויסזוכען ארבייטס-שטעלעס פאר פוילישע בירגער, וועלכע ווילען פאהרען ארבייטען אין אויסלאנד. פערזאנען, וואס זענען גרייט מיט אלע פארמאליטעטען צו פאהרען אין אויסלאנד, דארפען זיך אין זייער אייגענעם אינטערעס מעלדען אין עמיגראציע-סינדיקאט, וועלכער בעמיהט זיך וועגען בעהן-הנחות, פאס-פערלייכטערונגען א.א.וו.

מאמע און זוהן אין פלאמען פון א נאפט-אויפרייס

(2) נעכטן 7 פריה האט אננא טשערסקא פון וואלטשאנסקא 183 פייער-געמאכט אין קיך, כדי צו מאכען פריהשטיק פאר איהר זוהן, וועלכער געהט צו זיין בעשעפטיגונג. זי האט ארויפגעגאסען נאפט אויפ׳ן אנגעלעגטען האלץ און אונטערגעצינדען. דער נאפט האט פלוצלינג אויסגעשאסען און פערשפרייט ברייט ארום דער קיך געוואלדיגע פלאמען, פון וועלכע עס האט זיך אנגעצינדען דאס קלייד פון פרוי טשערסקא. אויף איהרע פערצווייפעלטע געשרייען איז געקומען צו לויפען איהר זוהן רודאלף, אויף וועלכען עס האבן זיך אויך אנגעכאפט די מלבושים.

מאמע און זוהן האבן אויפגעהויבן אימה-דיגע געוואלדען. עס זענען זיך צונויפגעלאפען די שכנים, וועלכע האבן אפגעלאשען די שרפה און צוגעדושעט די פלאמען אויף די ברענענדיגע מענשען.

די „ערשטע הילף" האט ביידע אפגעפיהרט אין א שווערען צושטאנד.

בוליגאנעס טעראריזירען סוחרים און פויערים

אויפ׳ן באזאר ביים „גאשטשיני דבור" פרעסען אויס געלד און שלאגען מכות-רצח

(2) די וואוילע ברידערלעך באלעסלאוו און ראמאן מיכעל זענען אנגעקלאגט געווארן אין געריכט פאר אויספרעסען פון סוחרים און פויערים גרויסע סומען געלד.

די עובדה פון די ברידערלעך מיכעל איז בעשטאנען אין דעם, וואס זיי האבן זיך געדרעהט אויפ׳ן „באזאר" אויף דער לוטאמירסקע גאס, האבן אפגעזוכט „פרייערס" צווישען פויערים, וואס זענען געקומען מיט שטרוי און היי און האבן פון זיי אויסגעפרעסט געלד פאר לאזען זיי האנדלען. אזעלכע וואס האבן די מיכעל׳ס נישט געוואלט געבען קיין געלד, האבן זיי טעראריזירט, געשלאגען און אנגעשיקט אויף זיי גנבים. קורץ, די מיכעל׳ס זענען געווען שטענדיגע שטאם-געסט פון דעם „באזאר", האבן פערפייניגט די סוחרים, וועלכע האבן שטענדיג געמוזט זיין אונטערטעניג די חברה-לייט, וועלכע זענען ארומגעגאנגען מיט נאהייקעס און מעסערס און אנגעטון די ווידערשפעניגע מכות-רצח. פערשטעהט זיך, אז די טעראריזירטע האבן אויס מורא פאר נקמה, נישט געוואלט מעלדען דער פאליציי וועגן דער באנדע. אזוי ארום האבן די ברידערלעך „געפאנעוועט" אויפ׳ן מארק 10 יאהר און געווען די שרעק פון די סוחרים.

לסוף זענען די „מעשים טובים" פון די מיכעל׳ס דערגאנגען צו די אויערן פון דער פאליציי, וועלכע האט ארעסטירט די אנפאלער און זיי געשטעלט פאר דער געריכטס-מאכט.

זיי זענען נעכטן פערמשפט געווארן צו 3 יאהר תפיסה יעדער.

לאדזשער וואיעוואדע אין ווארשא

(א) נעכטן איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא אין אמטליכע ענינים דער לאדזשער וואיעוואדע ה׳ האוקע-נאוואק.

אויסגעצייכענטע לאדזשער

(2) צווישען די לאדזשער וואס האבן בעקומען אויסצייכענונגען לויט׳ן דעקרעט פונ׳ם מלוכה-פרעזידענט פונ׳ם 10 ד. ח. געפינען זיך: דער סוב-אינספעקטאר אנאטאליוש עלזשביעטא-ניעדזשעלסקי, (פאר פערדינסטען אויפ׳ן געביט פון געזעלשאפטליכע זיכערקייט) און דער פרעזעס פון דער לאדזשער פינאנץ-קאמער, זיגמונט קוכארסקי (פאר דויערענדער ארבייט אין סטשעלצעס-פערבאנד).

די ביידע האבן בעקומען קאוואליר-קרייצען „פאלאניא רעסטיטוטא".

בעלכאטאוו ווערט פערגרעסערט

(2) לויט ווי מ׳אינפארמירט אונז פון דער וואיעוואדזטווע ווערט דורך א מיניסטעריאלען דעקרעט אנגעשלאסען אין דעם שטעטעל בעלכאטאוו הינטער פיעטרקאוו דאס דארף טשאפליניעץ, וואס ציילט 3,500 איינוואוינער און פערנעהמט א שטח פון 25,000 קוואדראט מעטער. אזוי-ארום וועט בעלכאטאוו איצט ציילען אנ׳ערך 15 טויזענד איינוואוינער.

2 וואכען אויפ׳ן קומען פון א קאנטראלער. אויב אנדערע קאנטראל-אנגעלעגענהייטען האבן צייט צו ווארטען, איז דאס אבער נישט געמאלט ביי א קראנקען. טמאל האט די שפיטאל-אפטיילונג געהאט אייגענע קאנטראלערען, וועלכע האבן אין דעמזעלבען טאג דעם ענין ערלעדיגט, ווייל זיי האבן נישט געהאט צו ערלעדיגען קיין אנדערע ענינים. די קאנטראלערען פון דער אפטיילונג פאר סאציאלער שוץ זענען פערווארפען מיט ארבייט און זיי געהען לויט דער רייהע. אויב מ׳האט געמוזט איינפיהרען די נייע רעפארם, דארפען פאר ענינים פון קראנקען-קאנטראל זיין ספעציעלע קאנטראלערען, וועלכע זאלען יעדע שפיטאל-קוואליפיקאציע ערלעדיגען אין דעמזעלבען טאג ווי זי איז אריינגעגעבען געווארען.

א קראנקער קען נישט און טאר נישט ווארטען. יעדער ארימער בירגער האט דאס רעכט אויף שנעלער הילף מצד דער שטאט, אזוי זאגט בפירוש דאס געזעץ.

ה.

בעפאלען א שכור

(2) דער שכור ראמאן צירא (וואדנא 8) איז צוהערגעכטען ביינאכט אויף דרעווניאווסקא גאס בעפאלען געווארען דורך צוויי אומבעקאנטע, וועלכע האבען איהם געשטאכען, איהם צובראכען די פינגער פון די הענד און צושמעטערט דעם קאפ. דעם פערוואונדעטען האט מען געפינען ליגען א הילפלאזען אין רינשטאק.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) קאצפערקעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקעוויטש (קאפערניקא 26), זונדעלעוויטש (פיעטריקאווער 25), סאקאלעוויטש און שאט (פשעיאזד 19), מ. ליפיעץ (פיעטריק. 193), ריכטער און לאבארד (ליסטאפאד 11 ,86).

וואריעטע-דאנסינג
„טאבארין"
20 נארוטאוויטשא 20

היינט און טעגליך!
3 פארשטעלונגען 3

1) פון 5 נאכמיטאג ביז 8 אווענט
„FIVE", מיטן רעקארד-פראגראם
2) פון 8 ביז 11 אווענט
„MUSIC - HALL"
די גרעסטע וועלט-סענסאציע
אינטערנאציאנ. טורנע פון
דאמען-רינג-קאמפען
אויף דער גאנצער רעווי-פראגר. און טעגלי
3) פון 11 ביינאכט ביז פריה
KABARET - DANCING
16 נומערן וועלט-אטראקציעס 16
טענץ אויף 2 פארקעטן. איינטריט פריי.

רעגיסטראציע פון יאר-גאנג 1913

היינט, מיטוואך, דעם 15 ד. ח. דארפען זיך צושטעלען צו רעגיסטראציע אין מיליטער-פאליציי-אישען ביורא (פיעטריקאווער 165) די יונגעלייט, וואס וואוינען אויפן שטח פונם 5 פאליציי-קאמיסאריאט אויף די אותיות:

Z Ź Ż

פון 14-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

L Ł M N O

און פון 14-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

A B C D E F

מארגען, דאנערשטאג, דעם 16 ד. ח. פון 6-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

פון גאנצען אלפאבעט

און פון 14-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

R S Sz T U

אויך דארפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראציע די יונגעלייט פון יאהרגאנג 1910 און עלטערע, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער פליכט פון מיליטער-דינסט.

די פליכט צוזושטעלען זיך איז אויך חל אויף מענער, וועלכע זענען נישט אפיציעל קיין פוילישע בירגער און קענען נישט דערוויזען, אז זיי זענען בירגער פון אן אנדער מלוכה, און וואוינען אין לאדז אויף אויגערופענע „קארטי פא-ביטו"ס".

ווער ס'וועט זיך נישט מעלדען צו דער רעגיסטראציע אין ענטשפרעכענדען טערמין וועט אדמיניסטראטיוו בעשטראפט ווערען מיט 3000 זל. שטראף אדער 3 חדשים ארעסט.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(א) היינט, דעם 15 ד. ח. 8 אינדערפריה וועט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 אנהויבען צו אמטירען די צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר ש.ק.או. לאדז-שטאט 1.

עס דארפען זיך מעלדען די יונגעלייט פון יאהר 1912 און עלטערע, וועלכע האבען זיך נישט געשטעלט צו אנ'איבערזיכט. האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, וואוינען אויפן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער לאדזער סטאראסטווע.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 17-125
נעהמט אן פון 1—2 בייטאג און פון 4—7 נאכמ.

ד״ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע
קראנקהייטען און מענער-שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

יוסף אין מצרים

אוואנטורעס ביי דער קאנסטאנטינער טראמוואי-סטאציע אין „זדראוויע"
גאסען-יונגען שלאגען קאנסטאנטינער יודען

די לעצטע צייט טרעפט זעהר אפט, אז די יודישע פאסאזשירען ווער'ען ביי דער קאנסטאנטינער טראמוויי-סטאציע אין „זדראוויע" בעפאלען און געשלאגען פון גאסען-יונגען.

אזוי זענען פערגאנגענעם מאנטאג אוונט ביי דער טראמוויי-סטאציע אין „זדראוויע" בעפאלען און געשלאגען געווארען די קאנסטאנטינער יודען: ישראל קוטנער, יענקעל איידענשטאט, דוד סענדאוו-סקי און אנדערע.

איינער פון די אנווערענדע יודען, אפרים פיבעשעווסקי קאנסטאנטין, האט זיך ענטגעגענגעשטעלט די כוליגאנעס זענען אויך איהם בעפאלען און צעשלאגען.

ס'וואלט כדאי געווען, אז ביי דער קאנסטאנטינער טראמוויי-סטאציע אין „זדראוויע" זאל אוועקגעשטעלט ווערען א פאליציי-וואך, און א סוף צו מאכען צו די דאזיגע אוואנטורעס.

געקאפיעט און צושלאגען א פאליציאנט
דער שכר-הטרחה איז דערפאר א גאנץ היפשער

(2) א געוויסער וויקטאר מאי און העלענא וואשילעווסקא זענען נעכטען געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק אלס אנגעקלאגטע דערין, אז זיי האבען צושלאגען און שווער פערוואונדעט דעם פאליציאנט סטעפאן ליס.

ליס, אויספיהרענדיג זיין אמט אין גאס האט דעם 27. מאי צושטערט א געשלעג צווישען מאי'ען און עטליכע פראסטיטוטקעס. ווען דער פאליציאנט האט זיי געוואלט אפפיהרען אין קאמיסאריאט, האט די וואשילעווסקא אנגעפאקט דעם פאליציאנט ביי די פיס, איהם אומגעווארפען און מאי האט דעם פאליציאנט געקאפיעט אין בויך אריין און צוגע-וואליעט איהם מיט א טעמפער כלי אין די זייטען אריין.

מאי איז פער'משפט געווארען אויף אכט חדשים און די וואשילעווסקא 10 חדשים תפיסה.

נישט אלע וואס טראגען...
מעגען טראגען די אויסצייכענונגען

(א) אין שייכות מיט דער לעצטענס צונויפגעשטעלטער רשימה פון די ווירטוטי-מיליטארי-קאוואלערען און פון די בעשאנקענע מיט דעם פאלאניא-רעסטיטוטא-אויסצייכענונג, איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז א סך פערזאנען אין לאדז טראגען די דאזיגע ארדערס, נישט זייענדיג בערעכטיגט.

צו בערעכטיגט.

עס ווערט איצט דורכגעפיהרט א גענויע קאנטראלע, און די שולדיגע אין טראגען אומבערעכטיגט די אויסצייכנונגען, וועלען בעשטראפט ווערען.

די בעשטראפטע זגערזשער פאבריקאנטען
פאר'ן ברעכען דעם קאלעקטיווען אפמאך

(2) לעצטענס האט אין די קרייזען פון די זגערזשער אינדוסטריעלער ארויסגערופען א גרויסע אויפרעגונג א לוסטראציע פון קרייד-ארבייטס-אינספעקטאר אין דייערע פאבריקען, אין רעזולטאט פון דעם דאזיגען ווייל זענען דורכ'ן לאדזער שטאט סטאראסטע ארויסגעלעגט געווארען אויף די זגערזשער פאבריקאנטען שטראפען פון אונבעדינגטען ארעסט פון 2 וואכען ביז 2 חדשים.

די בעשטראפטע פאבריקאנטען האבען געגען דער דעצידיע פון דער סטאראסטווע אפעלירט פאר'ן קרייז-געריכט. דער אפעלאציע-פראצעס איז נעכטען פארגעקומען. דערביי איז דער ארעסט פערביטען געווארען אויף געלד-שטראף פון 50 ביז 200 זל.

פאר די אינדוסטריעלער: אהרן אבראמאוויטש, אלי' אבראמאוויטש, שמואל בעזעט, וואלף געליבטער, דוד פראשקער, בנימין זעלמאנאוויטש, משה גוטקינד, לייב איצקאוויטש, אברהם שלומיץ, יצחק עליאש, יעקב גוטשטאט, אברהם פאטשענגע אין לייזער טשאפניק. די אלע פאבריקאנטען זענען בעשטראפט געווארען פאר עובר-זיין אויפ'ן קאלעקטיווען אפמאך.

Dr. med. H.LUBICZ
ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס-קראנק
צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.
נעהמט אן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אוונד, זונטאג פון 9—11 בייטאג.

גוט מארגען!

חזנים אין תפיסה...

די לאדזער קהלה-פערוואלטונג האט זיך געווענדעט מיט א ביטע צו דער פראקוראטור, צו דערלויבען חזנים יעדען שבת אריינצוקומען אין די תפיסות.

באמת א זעלטענער איינפאל. א קלוגער איינפאל. ס'איז טאקע א יושר, אריינצופיהרען אבי-סעל חזנים אין די תפיסות און זאלען זיי נישט מאטערן אומשולדיגע מענשען...

אז מיר וועלען האבען וועניגער חזנים, וועלען מיר האבען וועניגער רעליגיעזע קאנצערטען, וועלען מיר האבען וועניגער חזנים-אימפרעסאריאס, וועלען מיר האבען וועניגער חזנים-רעפעטיציעס אין דער לאדזער סינאגאגע — א מחיה וועט זיין!

און אויב מיר וועלען אנהייבען מיט חזנים, וועלען מיר אין איין יוגנ מאכען א שריט ווייטער — צו אונזערע א״טיסטען; נאך יעדען סעזאן, וועלען מיר אריינשיקען עטליכע טוץ איבערגעשטאר-בענע „סטאר'ען" און „פשעדוואיענע" סוברעטקעס, וואס האבען א „שוואכקייט" צו קינדער-ראלען און אז. וו.

איצט וועלען מיר זיך א נעהם־טון צו אנדערע פארטיי-לייט און „עסקנים"; פאר די וואהלען, וועלען מיר אונזערע „פערטרעטער", טשייניק-האקער און וואסער-גיסער, א שיק-אריין געבען אין תפיסה און באסטא!...

פאר די אלגעמיינע פערזאמלונגען פון די סוחרים און קליינהענדלער-ארגאניזאציעס, וועט מען די בענקעל-כאפערס, א שיק-אריין געבען אין תפיסה און שלום על ישראל!...

אונזערע קהלה-חכמים קומט טאקע פאר דער חכמה א גרויסען יישר כוח, — אבי מ'זאגט, אז מיר האבען נישט קיין פעהיגע קהלה-פערוואלטונג!...

אב—נעס

TEATR REWJI KOMIKÓW
Al. I Maja 2.
פון היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער קאנקורענצלאזער רעווי-רעפערטואר
1-טער טייל:
אויף ביידע לאפאטקעס
אין 20 אריגינעלע שלאגער-בילדער.
2-טער טייל:
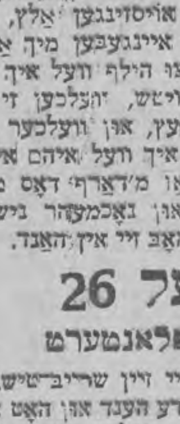
גרויסער אינטערנאציאנאלער
פרייען-רינגקאמף-טורניר
וועגען דער מייסטערשאפט פון פוילען און געלד-פרייזען.
ריכטער Green פעגליך קעמפן 3 פאר
אנהויב אין נעוו. טעג 8 און 10 אוו.
אנטרייט אויפן זאל נאך יעדען נומער.
אנהויב שבת און זונטאג — 5 נאכמ.
7.30 און 10 אוועגד.
דער זאל איז גוט בעהייצט.
מוזיק אונטער לייטונג פון K.BAJON i W.ORSKI

ר. איזראעל

דירעקטאר אדאלף גאלד

סענסאציאנעל-שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

90

באנעצקי איז געווארען שטארק געשפאנט פון רובינס דערציילונג, ער האט געפיהלט, אז איצט ענטדעקט זיך פאר איהם א גרויסער סוד

— אלזא, וואס איז געווען ווייטער, וואס איז געווען ווייטער

— איך האב בעשלאסען פאר יעדען פרייז זיך צו דערוויסען וואס דארט ביי איהר אין צימער קומט פאר, מיט וועמען זי רעדט און וועגען וואס זי רעדט. איך האב ריזיקירט און בין אריינגעגאנגען מיט מיין באכשליסעל, די ארטיסטקע האט זיך געפינען אין איהר לעצטען צימער, מיט'ן פנים אויסגערעהט פון מיר, איך בין געשטאנען אין פאדער צימער, אלע טירען ביז דעם צימער, וואו די ארטיסטקע האט זיך געפינען זענען געווען אפען און איך האב געקאנט פראנק און פריי, שטעהענדיג פערשטעלט ביי דער וואנד געקענט אבסערווירען וואס זי טוט און דייטליך הערען וואס זי רעדט.

— און וואס האסטו דו געהערט, רובין?

— שרעקליכע זאכען, און בישט נאר געהערט, נאר אויך געזעהען, איך האב געזעהען ביי איהר אויפ'ן קליינעם טואלעט-טישעל איז געשטאנען עפעס א קליינער אפאראט, אזוי גרויס, אז מ'האט עס געקענט ארייננעהמען אין א גרעסערער טאש און אט אין דעם אפאראט האט די ארטיסטקע אריינגערעדט, און לויט דעם וואס זי האט גערעדט, איך האב דאך נישט געהערט די ענטפערען, האב איך זיך משער געווען, אז זי רעדט מיט לאדז, ווייל זי האט פסדר אבגערופען אזעלכע נעמען, וועלכע זענען מיר און אויך איך שטארק בעקאנט, מיר האבען ערשט נישט לאנג געהאט מיט זיי צו טון

— וואס פאר א נעמען

— זי האט אנגערופען דעם נאמען פון ביוטא וויס, פון הערמאן טאובע, פון דאבזשינסקי א. א.

— און וועגען וואס האט זיך געהאנדעלט.

איך בין זיך משער, אז ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען דערמארדען דעם באנקיר הערמאן טאובע.

— ווער דארף דאס אויספיהרען?

— לויט דעם וואס איך האב געהערט דארף דאס אויספיהרען ביוטא וויס

באנעצקי איז אש בלאס געווארען פאר אויפרעגונג, ער האט אינגאנצען געציטערט

— איך האב געהערט ווי די ארטיסטקע האט געזאגט צו דעם פערשוין, וועלכער האט געוויס אפגענומען דאס געשפרעך אין לאדז, אז ביוטא איז שוין אינגאנצען פערטיג, אז זי געפינט זיך שוין אין אזא צושטאנד, אז זי געהענקט שוין גארנישט און זי איז שוין גרייט דעם מארד אויסצופיהרען

באנעצקי האט געביסען די ליפען, האט אביסעל נאכגעטראכט און דאן געפרעגט רובינען

— רעד מיר נישט וועגען מארד, קודם כל וויל איך האבען עפעס גענויערס וועגען דעם אפאראט וואס דו האסט געזעהען, און אין וועלכען די ארטיסטקע האט אריינגערעדט, איז דאס נישט געווען אמאל א געוועהנליכער טעלעפאן-אפאראט.

— בשום אופן נישט, באנעצקי דאס איז נישט געווען קיין טעלעפאן, דאס איז גיכער ענליך געווען אויף א ראדיא-אפאראט, אבער גאנץ אנדערש קאנ-סטרואירט, דאס איז געווען אנ'אפאראט מיט א טרייבעל אייבצי'עטן און א הויך-הערער, דורך וועלכען מ'הערט געוויס וואס מען רעדט פון דארט.

— איך האב שוין געניג, דאס וואס איך האב געהערט איז גענוג אז איך זאל זיך אין אלעמען אריינטירען, איך ווייס שוין אויסגעצייכענט וועגען וואס עס האנדעלט זיך און וואס דא קומט פאר, איצט דארף מען א טראכט טון וועגען דעם צו שטערען דעם וואהנזיניגען פלאן וואס די באנדע האט צוגעטראכט.

— ווי אזוי קאנען מיר שטער'ען דעם דאזיגען פלאן, אז מיר געפינען זיך דא אין אויסלאנד און נאך אין דער לאגע, אין וועלכער מיר געפינען זיך

— יא, איך פערשטעה די דאזיגע שוועריקייטען, איך ווייס זי שווער אונז איז אנצונעהמען אין איצטיגען מאמענט, וועלכע ס'איז שריט, אבער שווייגען קענען מיר דאך נישט, עפעס טון מוזען מיר, ביין, מיר טאר'ען נישט שווייגען, בשום אופן נישט, ביין... ביין...

— אבער וואס קענען מיר טון?

— דער איינציגער וועג איז, אז מיר זאלען אוועקשיקען תיכף א טעלעגראמע צו הערמאן טאובע אין לאדז, גלייך אין דער באנק אריין, אז ער זאל זיך היטען פאר ביוטאן, אין דער טעלעגראם זאל זיך מעהר גארנישט געפינען, אהן אונטערשריפט, נאר די עטליכע ווערטער: „מיר ווארענען אייך, היט זיך פאר ביוטא וויס, מ'ה'ט אויס אונבעדינגט זיך צו טרעפען מיט איהר".

רובין איז גלייך אוועק אנגעבען די דעפעשע, באנעצקי איז געווען אויסער זיך, פאר איהם איז איצט פולשטענדיג קלאר געוואר'ען, זי אזוי מ'האט געקענט הערען אלע זיינע געשפרעכען, וועלכע ער האט געפיהרט אין געשלאסענע לאקאלען, פאר איהם איז שוין פולשטענדיג קלאר געווארען זי אזוי די דאזיגע אדא, זיצענדיג אין אויסלאנד, האט אנגעפיהרט מיט אלץ אין לאדז און ווארשא. דאס איז זי מער געווען א ניי-ערפינדענער ראדיא-אפאראט וועלכען מ'האט געקענט אינסטאלירען אומעטום ווי נאר מען קומט, איצט ווייס איך אלץ, איצט דארף איך נאך עפעס אויספארשען, זיי כאפען ביי דער האנד און דאן איז אלץ אין ארדנונג, ווען איך וואלט איצט געווען אין לאדז, וואלט איך געוואוסט ווי אזוי צו האנדלען, אבער אזוי איז אויך נישט שלעכט, איך וועל שוין דאס פייגעלע נישט ארויסלאזען פון דער שטייג. זי וועט מיר שוין אויסזינגען אלץ, אהא, מעהר וועט זיך איהר נישט איינגעבען מיך ארויס-צופיהרען אין פעלד... און צו הילף וועל איך דוקא נעהמען דעם גראף ראשעוויטש, וועלכען זי האט שוין געפאנגען אין איהר נעץ, און וועלכער געהט שוין אויף איהר שטריקעל, איך וועל איהם איבער-קעהרען, פערשטעהט זיך, אז מ'דארף דאס מאכען פארזיכטיג, אז נישט ער און נאכמעהר נישט זי זאלען פערשטעהען אז איך האב זיי אין האנד.

קאפיטעל 26
טאובע פערפלאנטערט

טאובע איז געזעסען ביי זיין שרייב-טיש, אנגעלעהנט דעם קאפ אויף ביידע הענד אהן האט אריינגעקוקט אין דער דעפעשע, וועלכע איז געלעגען פאר איהם, „היט אייך פאר ביוטא וויס, מיידט אויס זיך צוזאמענצוטרעפען מיט איהר"

די דעפעשע איז געווען פון בריסעל, פון וואנען ווייסט אימיצער, אז ער דארף זיך היינט טרעפען מיט ביוטא וויס? און בכלל איז פאר איהם אויסגעקומען מאדנע די איינלאדונג, וועלכע ער האט בעקומען פון ביוטאן, וואס פארא געשעפטען האט זי מיטאמאל צו איהם, און דאס אויספיהרען זיך פון ביוטא וויס, בעת איהר נעכטיגען צוזאמענטרעף מיט איהם, יא, עפעס איז דא נישט אין ארדנונג.

טאובע האט בעשלאסען דערווייל מיט קיינעם נישט צו רעד'ען וועגען דער גאנצער געשיכטע נאר טאקע אויסצומיידען דעם היינטיגען צוזאמענטרעף מיט ביוטא וויס, ווען ער איז געזעסען אזוי פערטראכט האט מען איהם געמעלדען, אז ס'וויל זיך מיט איהם זעהען א געוויסער יאן מייסטער.

(פארטזעצונג קומט)

ביי דער מוטער רחל'ס קבר

(פון א בעזוך)

פון ה. לאנג.

מען דאַרף עס נישט געמען פאַר דאַרטאָיס — עפּעס אַ נייע לעגענדע, מישט מען אויף בלעטער פון יודישער געשיכטע איך שפּאַניע, בעגעגענט מען די אייגנאַרטיגסטע געשטאַלטען און שאַמענס פון זיי גיהן נאָך איצט אַרום, צי זיי זענען פאַרמצל קריסטען, צי נישט, זיי בלאנקען אַרום ווי נשמות אָהן אַ גוף. עפּעס מיסטעריעזעס אין זיי. ערגעץ אין אַ נשמה קעמערל ליגט א קראפט, וואָס טרייבט זיי אַרום צו זוכען אַ בעהעפטונג מיט יודען. פון אַ שמועס, וואָס כ'האָב געהאַט מיט דעם יודען, וועל כ'ער בעוואָכט „מוטער רחל'ס קבר" אויפן וועג צו בית לחם, בין איך דערגאַנגען מערקווירדיגע געשיכטעס פון אַזעלכע אַרומבלאָנדזשענדע שפּאַניער וועגען מאַנכע ווייסט ער נישט, צי זיי זענען יודען, און וועגען מאַנכע ווייסט ער, אַז זיי זענען נישט קיין יודען, און בייטערליי קומען צו „מוטער רחל'ס קבר". זיי קומען דערשראָקענע און קוקען זיך אַרום אין שטיבעל מיט וועט און אַ רונדיען דאַך, אַ קופּאָל, איבער אַ שטיין; און זיי גיבען אַ גלעט דעם שטיין; און מאַנכע טוליען זיך צום שטיין אַ היבשע ווייל; און באַכדעם פערשרייבען זיי זייערע נעמען אין אַ בוך, וואָס דער, דער וועכטער פון קבר, שטעלט זיי צו; און זיי גיבען איהם דערפאַר אַבּיסעל קליינ־געלט; און זיי גיהען אַוועק „בעפרידיגט"...

דווקא צו „רחל'ס קבר" גייען זיי, אפשר דערפאַר, ווייל אַהין קומען נישט קיין פּילגרימען אין אַ מאַסע, אַזוי ווי עס איז דער פאַל ביי אַנדערע היסטאָריש פערהייליגטע קברים. צו יעדען קבר אַזעלכען פאָהרען זיך צונויף אין אַ בעשטימטען טאָג סעקטעס יודען, און אין אַן אַנדער בעשטימטען טאָג קומען אַהין סעקטעס קריסטען; צו „רחל'ס קבר" טאָהט מען איינציגווייז; און קריסטען אָהער אַראַבער האַלטען נישט דעם קבר, אַז ער זאָל זיין זייערער; איז דער קבר אַ שטילער געבעטס־אָרט פאַר פערפאָרמערטע יודישע הערצער. און דאַרטען איז פיל זיבערער, אַלץ איז דאַרטען מעהר אָפּגעהיט, ווי עס איז אויף אַנדערע אַזעלכע ערטער. דער יוד, וועלכער בעוואַכט דאָס אָרט, האָט פּאָהיגקייטען פון אַ סוחר. יעדערער גיט איהם צו עטליכע מטבעות, האַלט ער דאָס אָרט אָפּציהענדיג. ער האָט דעם וועכ־טער־געשעפט געקראָגען בירושה. זיין פאָטער האָט עס אויך געהאַט, און זיין זיידע אויך. דאָס שטאַמט

נאָך פון די צייטען ווען איבער ירושלים האָט מיט עטליכע צענדליג יאָהר צוריק געהערשט די בע־ריהמטע „בריסקער רביצין". אָפּקלאַנגען פון איהרע מעשים זענען נאָך איצט פערהאַן. זי איז געווען אַ מין „בראַנדזעלע קאָזאַק" און אַ קעניגין אין דער רבנים'שער וועלט. זי האָט געפיהרט א הויף מיט גבאים און אונטער־גבאים, מיט שמשים און אונטער שמשים, מיט רבנים און געהילפען צו זיי. זי האָט געגעבען שטעלעס צו ראשי־ישיבות, און די שטע־לעס פון זיי אָפּגענומען. זי האָט געוואָרפען מענשען אין חרם. זי האָט געפיהרט א פּאָליטיק און אַרום איהר זענען געווען אינטריגעס, און זי האָט אַליין די אינטריגעס נאָך גרעסער און דיקער און ענגער געמאַכט. זי האָט געהאַט צו זאָגען איבער דער „חלוקה", וואָס איז אָנגעקומען אין ירושלים פון אַנדערע לענדער. זי האָט אויך געפּאָרט שידוכים, כלה־מיידלעך זענען געווען איהרע דינסטען, און חתן־בחורים זענען געלעבען ביי איהרע פיס. זי האָט געבּאַלעבאַטעוועט איבער'ן „כותל מערבי", און געהאַט אַנ'אויג אויף יעדען קבר פון אַ נביא, פון אַ יודישען מלך, פון אַ פערהייליגטען תנא, זי

האָט ביי זיי צושטעלט איהרע אַדיוטאַנטען, און זיי האָבען פאַר איהר געפיהרט גאַנצע שלאַכטען, אַ וואָפע איז געווען מסירות. די מסירות זענען געגאַנ־גען צו דער רעגירונגס־מאַכט איבער'ן לאַנד. ס'איז אַ קאַפּיטעל ירושלים־געשיכטע, וואָס האָט אין זיך שאַבּד פאַר יודען און נישט ווייניג דראַמע. זי איז געווען אַ פיגור, די „בריסקער רביצין", צו שפּאַטען פון איהר, אָבער אויך מורא צו האָבען פאַר איהר. פון איהרע צייטען, אַלזאָ, שטאַמט דער שטייגער פון דער איצטיגער וואַך איבער „מוטער רחל'ס קבר" — די וואַך פון איין יודען, וועלכער האָט עס בירושה, כיהרט עס געשעפטמעסיג, קריגט אַ־יין געלד. עס דאַרף אָבער געזאָגט ווערען, אַז ער איז אַ שטילער יוד. ער בעזיצט טאַקע, ער איבערטרייבט נישט, ער ריסט נישט פאַר די פּאָלעס, ער דערקאָנט וואו אַן די מענשען, וועלכע קומען אַהין, צי ער וועט ביי זיי קריגען עטליכע מטבעות. וואַרט ער, שטופּט ער זיך נישט. ער לאָזט זיי זיך אויסטענה'ן מיט דער „מאַמע רחל". באַכדעם פרעגט ער בלויז, צי ווער עס וויל איבערלאָזען דעם נאָמען אין א בוך, אַ „ספר הזכרונות" פון אַלע, וועלכע קומען צו דער „מאַמע"...

אַ בלאָנ... יוד, כמעט אַ געלער, איז ער נישט די ריכטיגע פאַרב פאַר'ן פּלאַץ לעבען בית־לחם. דאָרטען, דוכט זיך, דאַרף שטעהן אַ טונקעלער יוד, אַ מענש פון מזרח־לענדער. דאָס שטיבעל, וואו דער קבר־שטיין געפינט זיך, איז אַ וועג צווישען פעלזיגע פעלדער. בית־לחם ליגט פון דערווייטענס.

אין בית־לחם איז קריסטליכע הייליגקייט. אַנ'עלענ־דער איז רחל'ס קבר. איהר קאָנקורענטקע, די „מאַמע לאה", ליגט יאָ פאַר צו קבר מיט יעקב'ן; רחל אָבער איז אַליין. און ווייל זי איז אַליין, קען מען מסתמא בעסער זיך אויסוויינען פאַר איהר. עס איז אַנ'אינטימער ווינקעל, דאָס שטיבעל אַרום דעם קבר־שטיין. אויף די ווענט אינעוועניג הענגען פּרוכת'ען פון שולען, און אויסגעהעפטע טיכער, וואָס פרויען לאָזען דאָרטען איבער. רייכע פרויען קומען דאָרטען אויך, געפוצטע דאַמען, פיין גע־בילדעטע, אַלע גיהען צו דער „מאַמע'ן". ווען איך האָב גערעדט מיט דעם יודען, דעם קבר־וועכטער, אין דרויסען פון שטיבעל, איז דאָרטען צוגעקומען אַנ'אויטאָמאָביל. ? פרויען זענען אַרויס פון אויטאָ־מאָביל, אַנ'עלטערע און אַ־יונגערע, אַ מוטער און אַ טאָכטער, ביידע רייך פערפוצט, די מוטער אין אַ טונקעלער קלייד, די טאָכטער אין אַ ווייס קלייד. זיי זענען אַריין, געווען דאָרט אַ ווילע, און ביידע זענען אַרויסגעקומען מיט פערוויינטע אויגען. די האָבען געפרעגט דעם וועכטער צי זיי דאַרפען עפּעס טאָן, איידער זיי גיהען אַוועק. ער האָט זיי געפיהרט צום „ספר הזכרונות". זיי האָבען פערשריבען זייערע נעמען און די־ערי אָנגעגעבען, אַז זיי קומען פון אַפריקע, פון דער גאַנצער וועלט קומט מען אַהין. איך האָב געבלעטערט דעם „ספר הזכרונות", און געזעהען דאָרטען נעמען פון שטעט פון אַלע מדינות, ווען איך בין עטליכע וואָכען פריהער געווען אין דער שטאָט מאַלאַגאַ, שפּאַניע, האָט מען מיר דאָר־טען געזאָגט, אַז אין מאַלאַגאַ איז נישטאָ קיין איין יוד, און איב'ם „ספר הזכרונות" ביי „מוטער רחל'ס קבר" זענען אין די לעצטע טעג אַריין דריי נעמען פון מאַלאַגאַ — שפּאַנישע נעמען — אפשר זענען זיי יודען, און אפשר נישט.

דאס לעבען אין ארץ־ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור)

יודישע אקציע פון די אראבער

אין רעזולטאט פון די לעצטע אונרוהען

ירושלים. אין יפו איז פיריגע וואָך פאָרגעקומען א פערזאַמלונג פון אַראַבישע אַדוואָ־קאַטען, אויף וועלכער עס איז בעשלאָסען געוואָרען אָנצוהויבען א יורידישע הילפס־אַקציע לטובת די אַראַבער, וואָס זענען אַרעסטירט געוואָרען בעת די יפו'ער אונרוהען. די אַראַבישע אַדוואָקאַטען גרייטען אויך צו א מעמאָריאַל וועגען די געשע־העניש, וואָס זאָל פאָרגעשטעלט ווערען דעם הויך־קאָמיסאַר. זיי פּראָיעקטירען אויך אָנצוהויבען אַנ'אויספאָרשונג וועגען די סיבות, וואָס האָבען בעוואויגען דער פּאָליציי צו מאַכען געברויך פון הייסען געווער מיט'ן צוועק צו בעווייזען, אַז דער אורשפּרינגליכער גאַנג פון די געשעהעני־שען האָט נישט גערעכטפערטיגט די אַקציע ... דער פּאָליציי.

קרוב 200 קאמוניסטען ארעס־טירט אין ארץ־ישראל

זיי וועלען אינגיכען געשטעלט ווערען פאַר'ן געריכט

ירושלים. די ארץ־ישראל־פּאָליציי האָט די לעצטע טעג דורכגעפיהרט א פּאַרטעלע אַבלאַווע אויף יודען און אַראַבער, וואָס זענען פערדעכטיגט אין פיהרען א קאָמוניסטישע טעטיג־קייט און אַרעסטירט קרוב 200 מאַן. טייל פון זיי זענען געגעבען קויציע בעפרייט געוואָרען. צווישען די בעפרייטע געגען קויציע געפינען זיך אויך אַדוואָקאַט מ. שטיין און אַ געוויסער קאַלטון, די רעדאַקטאָרען פון חעבּרעאישען „האור", אַ צייט־שריפט מיט ראַדיקאַל־לינקע טענדענצען. אין תל־אביב, יפו און אומגעגענד זענען אַרעסטירט געוואָרען אַנ'ערך 80 מאַן, די איבריגע אַרעסטען זענען דורכגעפיהרט געוואָרען אין ירושלים און חיפה. אַלע אַרעסטירטע וועלען געשטעלט ווערען צום געריכט פאַר עובר זיין אויף דעם געזעץ וועגען פּרובען צו שטערען די עקזיסטירענדע אָרדנונג

תל־אביב. פּאָליציי האָט אַרעסטירט 3 מאַן, פערדעכטיגע אין קאָמוניזם, צוויי אַראַבער און איין יוד מיט'ן נאָמען משה רעכט. וועלכע האָבען בעת די אונרוהען אָפּגעהאַלטען א פערזאַמ־לונג אין רעכט'ס וואוינונג און נאָכהער אַרויסגע־לאָפען אין גאַס, שרייענדיג, אַז די ציוניסטען האָבען ערמאָרדעט אַנ'אַראַבער אין תל־אביב און רופענדיג די יפו'ער אַראַבער צו הרג'ענען יודען. אַלע דריי ווערען אָנגעקלאָגט פאַר פיהרען קאָמו־ניסטישע פּראָפּאַגאַנדע און וועלען בקרוב געשטעלט ווערען פאַר'ן געריכט.

פּראָצעס פון בית'ר־מיטגלידער

פאַר אַנ'אונלעגאַלער דעמאָנסטראַציע

תל־אביב. דער פרידענס־ריכטער שעמס האָט דאָ בעטראַכט דעם פּראָצעס פון אַכט בית'ר־מיטגלידער, וואָס זענען בעשולדיגט געוואָרען אין אָרגאַניזירען אין אָנהויב אָקטאָבער אַנ'אונלעגאַלע דעמאָנסטראַציע נאָך דער הזכרה־פערזאַמלונג פון שרה אַהרנסאָהן אין היגען בית־עם, צוויי ביתרים זענען פערמשפּט געוואָרען יעדער צו איין פונט געלד = שטראָף, די איבריגע זענען בעפרייט געוואָרען.

Dr. med.
Z.Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז
און לונגען־קראַנקהייטען
וואוינט יעצט
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 11—1 און פון 2—3 נאָכמ.

קלאַנג־קינא־טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם
— I —
די געפעהרליכע פּראָבע
אין דער הויפּט־ראָלע:
העלענע קאָנדאַל און בעטי אַמאַנט
— II —
„אַ שעה מיט דיר"
גיט Jeanet Macdonald
און Maurice Chevalier
אָנהויב פון די סעאַנסען טעגליך 4.30 נ"מ
שבת און זונטאָג 12.30 — אַ זייגער בייטאָג

דאס ווארעמע שאלכעל

סקיצע

פון ליאלא קויפמאן.

ראָכע, די קעכין, וואָס האָט געדינט אין אַ רייכען הויז האָט זיך פּלוצלונג גענומען בעטען ביי דער באַלעבאָסטע זי זאָל זי אָפּלאָזען אויף אַ פּאָר טעג, ווייל די מוטער איהרע איז קראַנק געוואָרען.

דאָס איז אָבער געווען נישט אמת. נישט די מוטער איהרע איז קראַנק געוואָרען, נאָר איינער האָט איהר דערציילט אַז איהר געליבטער, וועלכער איז מיט אַ האַלב יאָהר צוריק אַוועקגעפאָהרען אין אַנ'אַנדער שטאָט, איז זיך דאָרט צונויפגעקו־מען מיט אַ צווייטער פרוי.

דאָס האָט אַזוי אויפגעקאָכט ראָכען, אַז זי האָט קיין איין מינוט נישט געקאָנט דאָ ווייטער פערבּלייבען. איהר האָט זיך געדאַכט אַז זי וועט דאָ פּשוט נישט אויסהאַלטען. זי האָט געמוזט אונ־טער אַלע אומשטענדען זעהען איהם, איבערצייגען זיך מיט איהרע אייגענע אויגען, אַז דאָס איז טאַקע אמת, און דאַן — פערשעלטען איהם! פּשוט פערש־שעלטען. — קיין אַנדערע שטראָף איז פאַר איהם נישט געווען, עס האָלט דערצו נאָך גיט געווען אויס צופּאַטשען איהם, דעם אויסוואורף! ווען האָט ער עס אַזוי מיאוס אָפּגענאַרט? זי, ראָכען, וואָס איז איהם איבערגעגעבען ווי אַ מוטער, ווי אַ שוועסטער, ווי אַ געטריי ווייב! קאָרג האָט זי דען געשפּאָרט פון דיינעט וועגען? דאָס האָט זי איהם גע־מאַכט פאַר אַ מענשען, געשטיצט איהם, געקעכעלט פערדיכט זיין געזונט — און צום סוף גאָר אַזאַ ניהערטרעכטיגקייט!

אַט די מחשבות זענען איהר בעקראָכען אין קאָפּ אַריין בשעת זי האָט אין אַ קליין רענצעלע צוזאַמענגעלייגט איהרע זאַכען און וועג אַריין. און צווישען די זאַכען האָט זי אויך אַריינגעוואָרפען

דאָס וואַרעמע שאַלעכעל וואָס זי האָט געהאַט אויס־געשטריקט פאַר איהם.

כיף אין האַרצען האָט ביי ראָכען נאָך גע־טליהעט אַ שטיקעל האָפענונג אַז די גאַנצע מעשה איז אַ ליגען און אַז זי וועט טרעפען איהר געליב־טען דעמזעלבען ליבען און איבערגעגעבענעם פריינט ווי פריהער....

אין דער שטאָט איז ראָכע אָנגעקומען שוין פאַרנאַכט־צו, אויף די גאַסען האָט מען שוין אָנגע־צונדען פייערלעך.

בשעת זי האָט אָנגעקלונגען אין דער טיר, זענען איהרע אויגען, פון גרויס אויפרעגונג, גע־ווען פערמאַכט.

— ראָכע?... דו?... — האָט זיך איבער איהר אויער דערהערט דיין גוט־בעקאַנטע היימליכע שטימע.

און מיט אַמאָל, פערגעסען צוליב וואָס זי איז דאָס איצט געקומען צופאָהרען, האָט זי געטון אַ פאַל־צו צו זיין האַלדז:

ראָכע האָט זיך אַ־ומגעקוקט און האָט אַ שפּאַן געטון איבער דער שוועל. דאָס ערשטע, וואָס עס האָט זיך איהר אַ וואַרף געטון אין די אויגען אַריין איז געווען — צוויי בעטען. צוויי פּינקטליך צוגעגע־בעטע בעטען. און אונטער אַ שטוהל האָט זי דער־זעהען אַ פּאָר פרויאישע נאַכט־שיכלעך. דאָכע האָט גוטהאַוסט וואָס דאָס בעדייט. ער איז מיטאַמאָל גע־וואָרען בלאַס און האָט אַרונטערגעלאָזט דעם קאָפּ.

— אָט באַלד טאַקע וועט דאָס געשעהן! אָט באַלד וועט זי איהם פערשעלטען! און אויספּאַטשען איהם די באַקען!

— ראָכע!! הער מיך אויס... — זאָגט ער און

זיין היימליגליכע שטימע צוטערט, ווי פון קעלט,

ראָכע קוקט אויף זיין פּנים — גאָט מיינער, ווי שלעכט ער זעהט אויס! ווי ער איז געענדערט גע־וואָרען! זיבט ער איז אַ וועקגעפאָהרען, אָפּגעצעהרט געוואָרען, אויסגעטריקענט! אפשר איז ער קראַנק?..

דער קויל וואָס איז געשטאַנען ביי איהר אין האַלז, האָט זיך מיטאַמאָל אַרונטער־געקייקעלט ער־געץ אין דער טיפעניש פון איהר הויכען בוזעם און פון דאָרט האָט ער זיך גענומען קייקלען אַלץ נידעריגער און נידעריגער.

„פאַרוואָס קוקט ער אויס אַזוי שלעכט? פאַר־וואָס גיט יענע אַזוי ווייניג אַכטונג אויף איהם? פאַר וואָס היט זי איהם נישט אָפּ?"

עס גלוסט זיך איהר צוגעהן צו איהם צודריק־קען איהם צו איהר הויכען בוזעם און פרעגען איהם: — וואָס טוט דיר וועה? פאַרוואָס ביזטו אַזוי מאָגער געוואָרען? — מען טאָר אָבער נישט, איצט טאָר מען שוין נישט. זי דאַרף איהם פערשעלטען... אויספּאַטשען...

דער קויל האָט זיך שוין אַראָפּגעקייקעלט העט גאָר נידעריג און האָט זי אָנגעפיהלט מיט עפּעס אַ טויטער קעלט.

— זעץ זיך צו, ראָכע...

ער נעהמט זי אָן ביי דער האַנט און פיהרט זי צו צום שטוהל ביים טיש.

— זאָג מיר עפּעס־וואָס, ראָכע. שווייג נישט...

זי זעצט זיך אַוועק ביים טיש און נעהמט איהר רענצעלע צו זיך אויף די קני... יאָ, אָט אַזוי איז עס... און זי האָט נאָך געהאָפט ביי זיך אין האַרצען, בשעת זי איז געפאָהרען אַהער, אַז די גאַנצע מעשה איז אַ ליגען... און זי האָט נאָך אַפילו אַריינגעלייגט אין רענצעלע דאָס העמד איהרס, די שיך, די קי־מאָנאָ... איצט דאַרף מען נעהמען און צוריקפאָה־רען, צוריק אין קיך אַריין, צו די רייכע לייט... און ער וועט בלייבען דאָ מיט יענער..

ביי אָט דעם געדאַנק כאַפּט ראָכען אַרום אַזאַ אומעט אַז זי טוט אַזש מיט אַ קרעכץ אַ פאַל־צו מיט'ן קאָפּ צום טיש און הייסע טרעהרען פערגיסען איהר מיטאַמאָל די אויגען, דאָס פּנים, די ברוסט, און רינען אַראָפּ אויף דעם קליינעם רענצעלע...

— ראָכע!.. ראָכע!!..

ער שטעהט פאַר איהר אויף די קני, און קושט איהר די האַנט, די פערגראָבטע האַנט, און זי האַלט אַלץ אין איין וויינען.. זי קאָן זיך נישט אָפּשטעלען, ביז זי וועט נישט אויסוויינען דעם גאַנ־צען קויל...

אויך ער וויינט.

ראָכע בעקומט פּלוצלונג גרויס רחמנות אויף איהם.

זי שטעלט זיך איצט אַליין פאַר דעם געדאַנק, דיינע איינגעפאַלענע אויסגעמאָגערטע באַקען, זי וואָס זי האָט איהם פריהער געוואָלט אויספּאַטשען עפענט דאָס רענצעלע און נעמט אַרויס דאָס וואַ־רעמע שאַלעכעל:

— אָט... אַ שאַלעכעל פאַר דיר... איך האָב עס אויסגעשטריקט...

און זי גיהט אַוועק.

ער גיהט לעבען איהר, ער טראָגט איהר רענצעלע און בעגלייט זי צום באַהן. ווי אַ מאַן בע־גלייט זיין ווייב, זי פיהלט אַז ער וויל איהר עפּיס זאָגען, נאָר ער שווייגט.

„דאָס געוויסען לאָזט איהם נישט ריידען" — טראַכט זי ביי זיך, זי איז מיד, שרעקליך מיד, ווי נאָך אַ לאַנגער קראַנקהייט. קוים וואָס זי שלעפּט איהרע פיס.

— זייַ געזונט!

ער עפענט דאָס מויל, ווי אַ פיש, וואָס מען האָט אַרויסגעשלעפּט פון וואַסער. ער וויל עפּעס זאָגען, נאָר ער שווייגט, ערשט ווען די באַהן טוט זיך אַ ריהר, לויפט ער נאָך איהר און באַלד־באַטשעט:

— ראָכע! וואַרט אַ מינוטקעלע!! וואַרט!...

איך... אַ דאַנק פאַר'ן שאַלעכעל!...

אפיציעלער ארגאן פון פוילישען האנדעלס-מיניסטעריום
וועגען דער ווירטשאפטליכער לאגע אין ארץ-ישראל

ווארשא (יט"א) דער אפיציעלער ארגאן פון מיניסטעריום פאר האנדעל און אינדוסטריע „פאלסקא גאספאדארטשא" פערעפענטליכט א לענגערען בעריכט וועגען דער ווירטשאפטליכער לאגע אין א"י, אין וועלכען עס ווערט צווישען אנד. געזאגט:

„טראץ דעם וועלט-קריזיס הערשט אין א"י אין די לעצטע יאהרען א בעדייטענדע ווירטשאפטליכע אויפלעבונג, וואס קומט צום אויסדרוק איבערהויפט אין דעם וואוקס פון די אראנזשען-פלאנטאציעס און אין דער בוי-בעוועגונג. ווי אזוי דארף ערקלערט ווערען די אבגעזונדערטע, געשטאלטונג פון די ווירטשאפטליכע טענדענצען אין אזא קליין לאנד מיט א שטח פון 20 טויזענד קוואדראט-קילאמעטער און א מיליאן איינוואוינער, אהן די הויפט-פראדוקטען, וועלכע מוזען אימפארטירט ווערען און אזוי ארום זיין פערבונדען מיט'ן אינטערנאציאנאלען אויסטויש אין דער ערשטער רייה איז דערצו גורם דער שטארקער אימיגראציאנס-שטראם פעראייניגט מיט א קאפיטאל-צופלוס. גלייכצייטיג מיט'ן פארשריט פון ווירטשאפטליכען אויפבוי האבען די קאפיטאל-אינוועסטיציעס בעקומען אן אלץ גרעסערע צוציהונגס-קראפט, איבערהויפט, ווען אין אנדערע לענדער האבען זיך די קאפיטאלען בעפרייט צוליב דעם הערשענדען קריזיס.

דער בעריכט שילדערט די ענטוויקלונג פון די אראנזשען-פלאנטאציעס און שטעלט פעסט דאס היי-יאהר איז פאר'ן אויסגעפיהרען אן אראנזשען-שניט פון 5 מיליאן קעסטלעך, וואס וועט אין די נאהענטסטע יאהרען פערדאפעלט ווערען. די אינוועסטיציעס אין אראנזשען-פלאנטאציעס דארף מען אבער מיט גרויס וואהרשיינליכקייט בעטראכטען אלס פערענדיגט. צוליב דער שטייגערונג פון די פרייזען אויף ערד זענען די רוחים פון די פרדסים געפאלען, ווייטער דארף מען זיך רעכענען מיט ערגערע עקספארט-פערספעקטיווען און א שארפערען קאנקורענץ-קאמף אויף דעם אראנזשען-מארק.

דער צווייטער וויכטיגער אינוועסטיציאנס-געביט אין א"י — ווערט ווייטער געזאגט אין בעריכט — איז די בוי-בעוועגונג צוליב דעם הערשענדען וואוינונגס-מאנגעל, וואס שטייגט א דאנק דעם גרויסען אימיגראנטען-שטראם.

א געוויסע געפאהר שטעלט מיט זיך פאר די קאנצענטרירונג פון דער בוי-בעוועגונג אין דער געגענד פון תל-אביב מיט וואס עס איז פערבונדען א שטארקע ערד-שפעקולאציע.

לעצטענס לאזט זיך אבער בעמערקען אן אלץ שטארקערע פעראינטערעסירונג מיט דער אינדוסטרי לויט די אויסרעכענונגען, וועלכע זענען פערעפנטליכט געווארען אין אויגוסט ה. י. איז דער גרינדונגס-קאפיטאל פון די אינדוסטריעלע האנדווערקערישע און האנדעלס-אונטערנעהמונגען זייט 1930 געשטיגען צווייפאכיג און בעטרעפט איצט העכער פיר און א האלבען מיליאן פונט און די ווערט פון דער פראדוקציע איז טראץ דעם פריי-פאל געשטיגען אויף 40 פראצענט לעצטענס זענען געשאפען געווארען א רייהע נייע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען. די ענטוויקלונגס-מעגליכקייטען פון דער א"י אינדוסטריע זענען גינסטיגע, איבערהויפט דערפאר, ווייל א"י קען רעכענען אויף א בעדייטענדען עקספארט אין די נישט-אינדוסטריעלע שכנותדיגע לענדער, איבערהויפט קיין סיריען. איצט ווערען עקספארטירט אין די נאהענטע מזרח-לענדער הויפטזעכליך מאנופאקטור - סחורות, זאקען און זייף. א רידיגע בעדייטונג פאר דער א"י ווירטשאפט האט אויך דער חיפה'ער פארט.

דער בעריכט פון „פאלסקא גאספאדארטשא" איז פערענדיגט מיט פאלגענדע ווערטער: דער ווירטשאפטליכער אויפלעבונג אין א"י דראהט נישט, ווי עס שיינט, אין דער נאהענטסטער צוקונפט קיין צוזאמענבראך. די עווענטועלע פערערגערונג פון דער „בוי און פאמעראנצען"-קאניונקטור וועט געפינען א געגענגעוויכט אין פונאנדערבוי פון דער אינדוסטריע. א וויכטיגע ראל קען דערביי שפילען דער גרייער קוואל פון קאפיטאל-צופלוס, וועלכען עס שטעלט מיט זיך פאר דאס דייטשע יודענטום, וואס עמיגרירט קיין א"י צוליב די רדיפות מצד דעם דריטען רייך".

דער באיקאט איז דאס ווירקזאמסטע געוועהר
געגען די היטלעריסטישע רדיפות—ערקלערט לארד מעלטשעט

לאנדאן (יט"א) ווען מען וואלט מיר געפרעגט, צי איך האב געענדערט מיין שטעלונג צו דער אנטי-היטלעריסטישער באיקאט-אקציע — האט ערקלערט לארד מעלטשעט אין א געשפרעך מיט פארשטעהער פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור, וואלט איך ענטשיידען געענטפערט: ניין.

איך האלט גלייך ווי פריהער, אז דער באיקאט איז נישט נאר דאס מעכטיגסטע, נאר אויך דאס איינציגע געוועהר אין קאמף געגען די היטלעריסטישע רדיפות.

איך בין צופרידען, האט ווייטער ערקלערט לארד מעלטשעט, אז דער „יודישער רעפרעזענטאנטען-ראט פאר דער ארגאניזירונג פון אנטי-דייטשען באיקאט" מיט ה' מילס גדולאה בראש פרעטענדירט נישט צו ריוואליזירען מיט'ן באורד אויף דעפיוטיס און איז צו איהם נישט פיינדליך. דאס וואס עס איז איצט נויטיג — האט ערקלערט לארד מעלטשעט — זענען נישט קיין פייערדיגע דעקלאראציעס און נישט קיין אפיציעל פראקטימציעס, נאר א ווירקזאמע ארגאניזאציע, וואס וועט, ווי איך גלויב, געשאפען ווערען.

צוליב די שטארקע אינערליכע רייבונגען, וועלכע האבען בעדראהט די איינהייט פון דער יודישער געמיינשאפט האב איך זיך פערזענליך נישט פערבונדען מיט דער בעוועגונג. איך האב עקסיוו מיטגעווירקט צו בילדען דעם פעראייניגטען פראנט אויף דער אינטערנאציאנאלער קאנפערענץ, וואס איז נישט לאנג מיט אזא ערפאלג פארגעקומען אין לאנדאן לויט דער איינלאדונג פון פרעזידענט פון „באורד אף דעפיוטיס".

איך האף אויפריכטיג — האט ערקלערט צום סוף לארד מעלטשעט, אז עס וועט שוין נעמען א סוף צו די מיינונגס-פערשידענהייטען און די נייע ארגאניזאציע וועט קענען ווירקזאם און רוהיג ערפילען איהר אויפגאבע, בעקומענדיג די אונטערשטיצונג פון יעדען יוד, וועלכער שטעלט זיין כבוד העכער פון זיינע פריוואטע אינטערעסען.

דאנציג ווערט אלץ שטארקער היטלעריזירט
ביכער פון יודישע שריפטשטעלער בעזייטיגט פון די שולען.—די ארויסשטויסונג פון יודישע אנגעשטעלטע

גדיניא, (י.ט.א.) די לייטונג פון דאנציגער שולוועזען האט פעראָרדענט, דאס אלע ביכער פון יודישע און סאציאליסטישע שרייבער זאלען בעזייטיגט ווערען פון די שול-ביבליאטעקען. עס איז כאראקטעריסטיש, אז די דאנציגער שילער טארען אויך נישט לעזען איבסען'ס ווערק. דאגעגען ווערט אין די העכערע קלאסען „שטודירט" מיט די שילער היטלער'ס „מיין קאמף".

גדיניא, (י.ט.א.) לעצטענס איז אין דאנציג פארגעקומען א פערזאמלונג פון יודישע אנגעשטעלטע, אויף וועלכער עס איז בעריכטעט געווארען, דאס פיל יודישע אנגעשטעלטע האבען צוליב זייער אפשטאמונג פערלוירען זייערע פאסטענס.

דאס גרויסע ווארענהויז „שטערענפעלד" האט צוויי יודישע אנגעשטעלטע געקינדיגט מיט דעם אויסרייד, דאס סיי פאר די אנגעשטעלטע, סיי פאר די קונדשאפט זענען די אנגעהעריגע צו דער יודישער ראסע נישט געוואונשען".

די דאזיגע פאקטען שטעהען אין בולטען געגענזאץ צו דער פערזיכערונג פון דאנציגער סענאט, אז אלע דאנציגער בירגער אהן אויסנאהם פון ראסע וועלען גלייך בעהאנדעלט ווערען.

ווי עס איז צו זעהען געהט צו די היטלעריזירונג פון דאנציג אין א שנעלען טעמפא.

ארבייטער-קורסען פון דער אראבישער שפראך

ירושלים. ביים היגען יודישען ארבייטער - סעמינאר זענען געגרינדעט געווארען קורסען פון דער אראבישער שפראך פאר אנפאנגער און פארגעשריטענע.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען. מענער-שוואכע
אויפנאהמס-שעה'ן פון 1-8 מיטאג און 5-9 אוונט.

אין געיעג נאך דער שוועסטער'ס קינד
א שפאנענדע געשיכטע, וואס האט זיך אנגעהויבען מיט 40 יאהר צוריק אין ווארשא און ערשט די טעג זיך פערענדיגט אין לאדז

IV

נאך די ערשטע נומערן, ווען אלע אנגעוואנדענע מיטלען האבען זיך ארויסגעוויזען פאר נישט ווירקזאם, ווען די פערצווייפלונג, צער און שמערץ פון די עלטערן, בני-בית און משפחה האבען דערגרייכט די העכסטע שטופע, האבען די אונטערגעשיקטע שפיצלעס מיט די געבראכטע בריוועלעך, מסתמא לויט דער אנווייזונג פון סערקאן, אנגעהויבען צו געבען צו פערשטיין אז ס'איז נאך נישט אלעס פערשפילט, אז ס'איז דאך נאך פאראן אן עצה ווי אזוי דעם אומגליקליכען בחור ארויס צוקריגען פון דער אינקוויזיציע און אז די איינציגע פערזאן אין וועמענס האנט דער גורל פון ארעסטירטען געפינט זיך, דאס איז שרה, זיין שוועסטער, נאר זי מיט איהר פראכט און צויבער איז מסוגל צו קיהלען דעם כעס, ווייכער צו מאכען דאס הארץ פון פערביסענעם סערקא.

סענדער זילבערסאבעל איז געווען צו קלוג און לעבענס-דערפאהרען, אז ער זאל נישט פערשטיין מיט וואס אזא „אינטערעסאנט" שמעקט, צו ליב און צו טייער איז שרה ביי איהם געווען, צופיל אכטונג האט ער געהאט צו איהר און אויך צו זיך. צו זיין משפחה, אז איהם זאל איינפאלען כאטש איין רגע מסכים צו זיין צו ברענגען א קרבן איהר ערליכקייט און צניעותדיגקייט אפילו ווען דאס קאן ברענגען די בעפרייאונג פון זיין צייטערדיגען בן יחיד, סענדער האט זיך דערביי אין גאנצען נישט געמאכט הערען צו דער „עצה טובה" פון די אומגעבעטענע געסט. ווי שמערצליך דאס איז פאר איהם נישט געווען, האט ער שוין אנגעהויבען פון דודל'ס שנעלע בעפרייאונג צו רעזיגנירען.

אזא שטאנדהאפטיגקייט און איבערגעגעבענקייט ווי סענדער זילבערסאבעל האט ארויסגעוויזען, האט אבער שרה, זיין טאכטער נישט געקענט ארויסווייזען, צו יונג און נאאיוו איז זי נאך געווען, צו שטארק ליב האט זי געהאט דודן, אז זי זאל קענען איבערטראגען זיינע ליידען. איבריגענס האט זי זיך געהאלטען פאר די איינציגע שולדיגע אין דיינע יסורים, וואלט זי סערקאן דעמאלט אויפ'ן באל נישט בעליידיגט, וואלט ער זיך דאך איצט אין איהר ברודער נישט אזוי שרעקליך נוקם געווען. אויף איהר, נאר אויף איהר ליגט דעריבער איצט די פליכט איהם צו ראטעווען.

זי וועט אוועק צו סערקאן, פאלען איהם צו די פיס, קישען איהם די הענט, מיט געוויין און געבעט איהם איבערבעטען און זי וועט פריהער נישט אפטרעטען ביז זי וועט איהר אומגליקליכען ברודער נישט אהיימברענגען.

אזוי האט שרה געטראכט און נישט לאנג טראכטענדיג טאקע בעשלאסען אזוי צו טון. זי האט קיינעם נישט דערציילט וועגן איהר פלאן, און איז אליין אוועק צו סערקאן אין קאנצעלאריע. דערזעהענדיג די שטאלצע רייצענדע שיינע שרה ביי זיך אין אמט, איז סערקאס נקמה דורשטיק הארץ שיער נישט צו פלאצט געווארען פון קיוועלעניש ער האט זי גלייך איינגעבעטען צו זיך אין קאבינעט, איהר פערזיכערט, אז דודל וועט גלייך בעפרייט ווערען און אויב דאס וועט איהם שוין נישט זיין מעגליך צו טון, וועט ער אויפן פראצעס גוט פאר איהם טענהן אזוי, אז ער וועט בעשטימט בעקומען א בעפרייאונגס אורטייל.

לאנג האט שרה פערבראכט ביי סערקאן אין קאבינעט, זי האט א פנים דארט איבערגעלעבט זייער שווערע מינוטען, ווייל ווען זי איז ענדליך פון דארט ארויס, איז זי געווען זייער ערשיטערט, ביז'ן געשלאגען, טויט-בלאס און איינגאנצען צעבראכען. זי האט זיך באלד נישט געקאנט אפגעבען קיין געוויסען דין וחשבון, וואס מיט איהר איז געשעהען, זי האט אבער געפיהלט, אז א שרעקליכע זאך האט מיט איהר פאסירט. מיט אלע כחות האט זי געפרובט א ביסעל זיך צו בערוהיגען, צו קומען צו זיך, צו דערשטיקען ווי ווייט מעגליך די איבערלעבענישען, זי האט זיך אבער נישט געקאנט בעהערשען און מיט די לעצטע כחות זיך קוים אהיימגעשלעפט.

די עלטערן האבען גלייך דערקענט, אז מיט שרהן איז עפעס פארגעקומען, דאס גאנצע בני בית און די משפחה איז באלד געשטעלט געווארען אויף די פיס, מ'האט אויך תיכף ארויסגערופען דעם הויז דאקטאר, וועלכער האט ביי איהר קאנסטאטירט א שמאקע נערווען-צוטרייסלונג, געמאכט איהר איינינגע בערוהיגונגס-איינשפריצונגען און איהר פעראָרדענט צו ליגען איינינגע טעג אין בעט.

ווען שרה האט אנגעהויבען א ביסעל צו קומען צו זיך, האבען די עלטערן גענומען צו איהר צושטיין, אז זי זאל דערציילען, וואס מיט איהר איז געשעהען. בכדי זיך ארויסצודרייען פון דער פיינליכער לאגע האט שרה דערציילט די עלטערן אן אויסגעטראכטע מעשה, אז גייענדיג איבער סענאטארסקא גאס האט זי פלוצלונג דערזעהען פיהרען דודן. ער איז געווען אין אזא מין שרעקליכען מצב, אז אנקוקענדיג איהם, איז זי אוועקגעפאלען אין חלשות און פון דאן אן קאן זי נישט קומען צו זיך.

די עלטערן האבען צו שרה'ן געהאט אומבעגרענעצטען צוטרוי, זיי האבען געוואוסט, אז פון איהר מויל איז נאך נישט ארויסגעגאנגען קיין נישט אמת'דיג ווארט, אז זי איז בכלל נישט פעהיג פאר די עלטערן עפעס צו פערלייקענען. די מוטער האט דעם תירוץ אנגענומען פאר א כשרע מטבעה, דאגעגען אין סענדערן האט אין פלוג זיך איינגעכאפט א צווייפעל אין דער ריכטיגקייט פון דער דערציילטער מעשה.

זיין פאטער הארץ האט עפעס געאהנט, אז שרה איז געווען ביי סערקאן און דער אכזר האט דעם מיידעל אנגעטון א מעשה-רע. און דאס איז די ריכטיגע סיבה פון איהר פלוצלונגער קראנקהייט. דערוויסענדיג זיך אבער, אז דודלען האט מען טאקע אין זעלבען טאג איבערגעשיקט פון אויספארשונגס-אמט אין תפיסה, איז יעדער ספק ביים פאטער פערשוואונדען און אויך ער איז געווען זיכער, אז דער דערציילטער תירוץ איז 100 פראצענטיג אמת.

און דא דארף פעסטגעשטעלט ווערען, אז דערציילענדיג די עלטערן די מעשה וועגען דער בעגעגעניש מיט דודלען, האט שרה נישט געוואוסט אז דער פאקט גופא שטימט מיט'ן אמת, זי איז געווען זיכער, אז קוים וועט זיך שפעטער ארויסווייזען, אז דודל זיצט ווייטער אין אויספארשונגס-אמט, וועלען די עלטערן זיכער אויסטייטשען, אז זי האט זיך מסתמא פערזעהען און אז זי האט אנגענומען אן'עהנליכען ארעסטאנט פאר דודן.

סערקא האט טאקע גלייך נאך שרה'ס אוועקגייען פעראָרדענט איבערצושיקען דודלען אין תפיסה צו דער דיספאזיציע פון דער געריכטס-מאכט. ער האט איהם געהאלטען אין אויספארשונגס-אמט אזוי לאנג, כל זמן זיין נקמה געפיהל איז נישט געשטילט געווארען און זיינע סאדיסטיש-חיהשע בעגערען זענען נישט בעפרידיגט געווארען.

דאס גראדיגע איבערפיהרען דודן אין אנ'אנדערער תפיסה האט טאקע צוגעזאגט סענדערס ספקות בנוגע דער אויפריכטיגקייט פון שרה'ס דערציילונג אבער נישט אויף קיין לאנגע צייט. די פערזיכערונג פון דאקטאר, אז נאך איניגע טעג פערברענגען אין בעט וועט שרה'ן ווערען בעסער האט זיך נישט בעשטעטיגט. פערקעהרט מיט יעדען טאג האט זיך איהר געזונדהייטסצושטאנד פערערגערט.

(ווייטער מארגען)

ארגוס.

ארטאפעדישער אנשטאלט
ארטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען געגען פוס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81

קלאנג-קינא
CAPITOL
היינט און פאלג. טעג!
די וועלט פון פאנטאזיע און חלום אין אויסטערלישען גרויל- און עמאציע-פולען מייסטערווערק א. נ.
King-Kong
רעאליזאציע פון ע. שעלדזאק
לויט די ווערק פון ע. וואלאס
די העכסטע מדרגה פון טעכניק און רעזשיסעריע. די גאנצע וועלט איז בערוישט פון דעם דאזיגען מייסטערווערק.
אין די הויפט-ראלען: Fay Wray
Robert Armstrong
Bruce Cabot
און די 23-מעטערדיגע פערזענליכקייט(?) KING KONG
אנהויב אין געוועהנל. טעג 4,30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

פאטענטן אויפ'ן יאהר 1934

(א) פון 2 ד. ח. האט זיך אנגעהויבען דער פערקויף פון פאטענטען און רעגיסטראציע-קארטעס אויפ'ן יאהר 1934.

דער פרייז זייערער איז דערזעלבער וואס פאריאהרען.

די ווירטשאפטס-לוסטראציע פון דער לאדזער זעלבסטפער-וואלטונג

(א) די אנגעהויבענע לוסטראציע פון דער לאדזער זעלבסטפערוואלטונגס-ווירטשאפט, וואס איז פאראָרדענט געוואָרען דורכ'ן לאדזער וואיעוואדע, איז, נאכ'ן אדורכפיהרען א גענויע רעוויזיע אין דער פינאנץ-אפטיילונג, צייטווייליג איבערגעריסען געוואָרען.

נעכטען האט דער אינספעקטאר קאזלאווסקי אנגעהויבען צו רעווידירען די אגענדעס פון דער פרעזידיאל-אפטיילונג ביי דער לאדזער זעלבסט-פערוואלטונג.

לאדז אויפ'ן פילם

צוליב פראפאגאנדע פאר אויסלענדי-שע טוריסטען

(2) די אפטיילונג פאר טוריסטיק ביים קאמוניקאציע-מיניסטעריום גרייט איצט צו א ציקל טוריסטישע פראפאגאנדע פילמען פון פוילען. די פילמען וועלען איינעמען 10 העכסט-אינטערעסאנטע שילדערונגען פון די וויכטיגסטע מקומות אין מדינת פוילען. צווישען אנדערע שטעט וועט אויך געפילמט ווערען אונזער ליב שטעטעלע לאדז, וואו עס זענען פאראן פיל זעהענסווירדיגקייט פאר אויסלאנד. קודם כל וועלען געפילמט ווערען די גרעסערע לאדזער פאבריקען, ווי די יודישע מאנופאקטור, פאזנאנסקיס פאבריקען, שייבלער און גראהמאן און אנד.

זעלבסטמארד צוליב פאמיליען-קריגערייען

(2) לעאן גלאשטש, א געוועזענער פון הינטער לאדז האט נעכטען אריינגעיאגט אין זיין קאפ אריין א רעוואלווער-קויל. די סיבה פון זעלבסטמארד איז געווען פאמיליען-סכסוכים.

* * *

(2) אין טויער אויף פעטריקאווער 191 האט זיך די 44 - יאהריגער וולאדיסלאוו מאטעצקי, (קרוטשא 25) דיינענדיג אין א שיכור'ן צושטאנד, אנגעטרונקען מיט יאדינע.

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און פאליצייי — צוגעפגעשטעלט א פראטאקאל.

גרויסע פערזאמלונג וועגען דער כופר-נפש - אקציע אין לאקאל פון דער קהלה

נעכטען אווענד איז פארגעקומען אין לאקאל פון דער קהלה א גרויסע פערזאמלונג פון אלע בתי-תפלות-פארשטעהער געווידמעט די כופר-נפש-אקציע פאר יח"ל.

אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט פארשטעהער פון 100 בתי-תפלות. שוהלען און בתי-מדרשים ווי אויך סתם בעלי-בתים.

די זיצונג עפענט פרעזעס ליבערמאן, וועלכער רעדט ארום די בעדייטונג פון דער כופר-נפש-אקציע פאר יח"ל און אפעלירט צו אלע אנוועזענדע, וועלכע שטעלען מיט זיך פאר א בעדייטענדען טייל פון לאדזער יודענטום, אז זיי זאלען אקטיוו מיטהעלפען אין דער אקציע פון כופר-נפש.

אכדעם ווי דער דעלעגאט ר' משה זילבער פון לובלין האט דערגענצט די אויספיהרונגען פון פרעזעס ליבערמאן און פרעזעס פון סניף יח"ל מרדכי מענדעל זאמערפעלד האט גערעדט וועגען חוב פון די לאדזער יודען פאר'ן לובלינער רב זצ"ל, איז אנגענומען געווארען אנ'איינשטימיגער בעשלוס זאפארט צוצוטרעטען צו דער אקציע אין ברייטסטען מאסשטאב.

אלע אנוועזענדע האבען זיך דעקלארירט מיטצוארבייטען אין דער אקציע.

פון „חסד של אמת"

בריף אין רעדאקציע

פון דער פערוו. פון „חסד של אמת", האבען מיר בעקומען פאלגענדען בריף מיט דער בקשה צו פערעפענטליכען:

די לעצטע צייט איז אנגענומען, אז מ'פיהרט ארויס מתים אויפ'ן בית-החיים, און די לויה קומט פאר פון סהרה-הויז.

ס'טרעפט זעהר אפט, אז דער בן-מנן ליגט א נאכט, און אמאל עטליכע נעכט פאר דער קבורה, די אבלים געבען זיך דערביי נישט אפ קיין חשבון, אז דערמיט בעגעהען זיי א פערברעכען נעגען בר-מנן.

מיר ווענדען זיך דערום צו דער יודישער בעפעלקערונג, אפצוהיטען דעם כבוד פון מת.

די פערוו. פון „חסד של אמת".

ערפאלגרייכע ארבייט פון ק.ק.א.

אין שייכות דערמיט, וואס אין דער פרעסע איז געווען פערעפענטליכט א רייה ארטיקלען וועגען דער איינציגער קרעדיט-אינסטיטוציע אויפ'ן שטח פון לאדזער פאוויאט, וואס לויט איהר כאראקטער גיט זי א הונדערט-פראצענטיגע גאראנטיע די פעראינטערעסירטע. די קאמונאלע אפשפארונגס - קאסע אויפ'ן לאדזער פאוויאט בעדינט, סיי דעם דארף און סיי דאס שטעטעל. — מען דארף בעמערקען, אז די סומע פון די דעפאזיטען וואקסען כסדר און דערמיט אויך די פינאנץ-טעטיגקייט.

די אפטיילונגען פאר הלוואות, דיסקאנטא און אינקאסא איז בעדייטענד בעלעבט געווארען. — פאר דער זיכערקייט פון די ערטיילטע הלוואות האט די אויפזיכט א ספעציעלער דיסקאנטא-קאמיטעט, וואס בעשטעהט פון חשוב'ע פערטרעטער פון דער בעפעלקערונג, און דער שפיץ מיט'ן רעגירונגס-קאמיסאר פון ק.ק.א. אויגעניוש הערטעל.

די סומע פון די דעפאזיטען וואקסען טאג-טעגליך, ווייל פאר דער גאראנטיע פון ק.ק.א. פון לאדזער פאוויאט איז פעראנטווארטליך די זעלבסט-פערוואלטונג פון פאוויאט מיט איהר גאנץ פערמעגען.

די ביוראס זענען אפען טעגליך פון 9—3 נאכמ.

אויטאבוס-קאטאסטראפע

(א) אויפ'ן שאסעי הינטער לענטשיץ האט דער אויטאבוס לד. 80360 זיך צונויפגעשטויסען מיט א פויערן-וואגען.

סיי דער אויטאבוס סיי דער וואגען זענען בעשעדיגט געווארען.

פון צווישען די פאסאזשירען איז שטארק פערוואונדעט געווארען א געוויסע מאריא קוויאטקאווסקא פון לענטשיץ. מען האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

היינט באלאלייקא-קאנצערט

אין פילהארמאניע-זאל

היינט, מיטוואך, 8.30 אוונט קומט פאר אין פילהארמאניע זאל א סלאווישער אוונט א. נ. „טויזענד יאקטען באלאלייקא און געזאנג".

דער דאזיגער ארקעסטער, וועלכער פערנעהמט ביים היינטיגען טאג א גרויס ארט אין דער מוזיקאלישער וועלט — ווערט פערעכענט צו די גרעסטע באלאלייקא אנסאמבלען פון אונזער צייט און איבעראל ווי באר זיי טרעטען ארויס ווערען זייערע קאנצערטען זעהר ווארם אויפגענומען. אין דער שפיץ פון דאזיגען באלאלייקא-ארקעסטער שטעהט דער גוט - בעקאנטער און בעליבטער באלאלייקא-ווירטואז יעגעניוש דוברארוין.

בן ציון ויטלער

אין לאדזער פילהארמאניע

די דירעקציע פון פילהארמאניע האט אנגאזשירט אויף א קורצע צייט דעם ווינער אמאנט בן-ציון וויטלער, וועלכער האט אין ווארשא, לעמבערג, ווילנע און אויך אין אנדערע שטעט אין פוילען געהאט א גרויסען ערפאלג. וויטלער וועט זיך בעווייזען ביי אונז אין איינע פון זיינע שענסטע קרעאציעס שוין דעם פרייטאג.

ראדיא-פראגראם

מיטוואך, דעם 15 נאוועמבער 1933

7.00 צייט-סיגנאל. 7,05 גימנאסטיק. 7,20 גראמאפאן. 7,35 ידיעות. 7,40 גראמאפאן. 7,52 הויז-ווירטשאפט. 11,30 פרעסע. 11,40 עקספארט, ידיעות. 11,57 צייט-סיגנאל. 12,05 גראמאפאן. 12.30 ידיעות. 12.38 קווארטעט. 3,30 קאמוניקאט. 3,40 טריא. 4,10 פראגראם פאר קינדער. 4,40 גראמאפאן. 4,55 לידער. 5,20 פארטעפיאן-קאנצערט. 5,50 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז. 6,00 רעפעראט. 6,20 גראמאפאן. 6,45 רעפעראט. 7,05 פערשידענעס. 7,25 ליטעראַרישער פעליעטאן. 7,40 ספארט, ידיעות. 8,00 רעפעראט. 8,15 קאנצערט. 9,15 פעליעטאן. 9,30 קאנצערט. 10,15 מוזיק. 11,00 קאמוניקאטען, ידיעות. 11,05 טאנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

4,15 דאווענטרי – סימפ. קאנצערט. 5,55 וויען – אפערע פון וואגנער. 7,50 בעראמינסטער – אפערע „ציגאנעריע". 8,50 פראג – סימפ. קאנצערט. 9,15 דאווענטרי – סימפ. קאנצערט. 9.45 פאריז – קאנצערט. 10,20 לאנדאן – אפערע „פאיאצי".

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי –	–	–	–	79.50
3	פראצענטיגע	בודאוולאנע	–	38.00
4	„	דאלארוּבקא	–	48.35
7	„	סטאביליזאציע (אמ.)		52.00
8	„	ווארשאווער פאנד-בריף		45.50
8	„	לאדזער	„ „	43.00
ענגלישער פונט	–	–	–	28 62
דאלאר – אפיצ. 5.58,		נישט אפיצ. –		5.50
גאלד-דאלאר –	–	–	–	9.01
גאלד-רובל –	–	–	–	4.70
דייטשער מארק	–	–	–	2.10

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. S. Kantor

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

א צימער צו פערמיטען פאר א ארבאלק אדער פאר 2 יונגעלייט, ציגעלניא 15, וו. 30. 6214

פריוע פאסטענס

ס'ווערט געזוכט א יונגעל פון דער פראווינץ פון 15—18 יאהר ביי אלעקסאנדראוויטש, סקלאדאווע 18. 6230

עס איז נויטיג א קוואליפיצירטער נייהער פון זאפארט. זיך צו מעלדען ביים קאמאשענמאכער ארענשטיין, זשגאווסקע נאס 6. 6231

ס'ווערט געזוכט א שיק-יונגעל, 11-טער ליסטאפאד נומר 9, וו. 23. 6227

Cerowaczki filetowe mogą się zgłosić z dowodami osobistemi. Piotrkowska 90 m. 12. 6229

פערשידענעס

טיכטיגע אגענטען פון קאלאניאל-בראנזשע קענען האבען גרויסע פערדינסטען, זיך ווענדען ביי כאנאכאוויטש. פאמארסקא 23. 6223

Niniejszem przepraszam p. Icchoka Majera Chimowicza za niewłaściwe moje odezwanie pod jego adresem.
6224 Bencjon Zaliszewski.

א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר א בעסערען יונגערמאן איז אפצוגעבען אין צענטרום שטאט ביי א אינטעליגענטער פאמיליע. צו דערוויסען זיך אין אדמ.

כירורגישער קאבינעט

Dra med.

M. Kantor

איז געווארען איבערגעטראגען אויף זשעלאנא 5

טעל. 112-22

נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו. לעמשניצע-פרייזען.

כירורגישער קאבינעט

Dr. med.

J. Szreiber

געפינט זיך יעצט אויף

Narutowicza 9 tel. 122-95

אפעראציעס, אפאטרונקעס, הילט ושידאקעס א.א.וו., נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8,30 אוו. לעמשניצע-פרייזען.

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס אהן פיס.

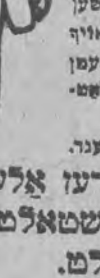

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אריין אין דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנגריב און שטערבליך. ספעציעלע, גומענע הייל-באנדאזשען בעזונדערע: זיבער דעם שווערסטען ברוך, אויף פאר הויקערס, לימוננען ספעציעלע הייל-גארסעטן און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קינסטליכע נאטירליכע פיס.

עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע פראנסע איז מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט, נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

אכטונג

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דעם ה' ספעציאליסט י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) דריק איך אויס מיין דאנקבארקייט פאר איינהאלטען מיר די זעהר שווערע ברוך-ראפטור. אכ'ערך 25 יאהר האב איך געליטען פון שטענדיגע ווייטאגען און היינט, א דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט בין איך פריי פון ליידען און בין פעהיג צו דער ארבייט.

דערמיט דריק איך אויס איהם מיין הארציגסטע דאנקבארקייט.

Tema Rozenblum, Brzeziny.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה: פאר'ן טעקסט — פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען 4; אין טעקסט—40, 60—; נאכ'ן טעקסט—12, 18—. בילעטער דער שטאנד 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצואהלען פאר דעם אנאנס.

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נ י ש ט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg — Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.